

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

NARODNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2,50 USA-Dolarjev.

AÑO (Leto) IX.

BUENOS AIRES, 20 DE ENERO (JANUARJA) DE 1939

Núm. (Štev.) 105

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Boj za demokracijo

Vprašanje demokracije nikakor ni odstavljeno z dnevnega reda, predvsem ne za majhne narode. Mali narodi so se vedno borili za demokracijo v nagonem prepričanju, da je usoda malega naroda kakor tudi malega človeka sploh zvezana z usodo prave, resnične enakopravnosti. Enim kakor drugim je bila že leta 1789 in 1848 ta beseda simbol upanja, za katerega so skrivali vse svoje želje po pravičnejši ureditvi tako političnega kakor tudi socialnega življenja.

Demokracija je imela že od vsega začetka za človeka iz ljudstva vedno tudi svoj socialni prizvok, če je sploh še hotela veljati za demokracijo. V tem smislu je pojem demokracije v zgodovinskem razvoju naradil pot, ki je bila v tesni zvezi s političnimi, gospodarskimi in kulturnimi spremembami zahodne Evrope.

Že Aristotel je postavil, da je demokracija vlada ubogih in revnih v državi, kakor je oligarhija vlada bogatih. Beseda sama je vso vsebino v stoletjih sicer izgubila in se pozabila, toda boj za pravice revnega in zatiranega ljudstva je tekel naprej v različnih dobah pod različnimi gesli, vendar vedno z namenom, da priboji vlado tistemu delu ljudstva, ki je najbolj številčen, obenem pa tudi najbolj zatiran in zapušen. Preko kmečkih uporov se je ta misel resila do francoske revolucije in do leta 1848, ko je dobila v zahodni Evropi svojo radikalno revolucionarno formulacijo, ki je bila na eni strani strah vladajočih, na drugi pa upanje zatiranega ljudstva po vseh evropskih državah. Tako je bila po letu 1848 demokracija za Marxa osvojiteljske politične oblasti po proletariatu, medtem ko Engels v tistih časih piše: "Z demokracijo bo prešla nujno v vseh civiliziranih državah politična oblast na proletarijat, politična oblast pa je prvi predpogoj za komunistične načrte. Tako dolgo, dokler si še nismo priborili demokracije, se bomo komunisti in demokrati bojevali skupaj, tako dolgo so interesi demokratov tudi interesi komunistov." Kako revolucionaren prizvok je imela beseda demokracija v teh časih in tudi še pozneje, pa nam pričaja tudi Bismarckovo mnenje, ki je videl v demokraciji rdeče agitatorje, ki kmene in poljske delavce hujskajo in nagovarjajo, naj si ne razdelijo samo plemiških ampak tudi kmečkih veleposestev. Iz tega vidimo, da je beseda demokracija v teh prvih evropskih početkih vsebovala tudi velik socialni program ljudskega maloplačniškega pravicarstva od demokracije vse to, kar je že Aristotel označil za vlado revnih: dobiti oblast v svoje roke, urediti državo tako, da bo služila delovnemu ljudstvu. Zato sta razumljiva navdušenje in borba za demokracijo, razumljiva pa tudi vsa pričakovanja, ki so jih na eni strani stavili v demokracijo revni sloji, na drugi strani pa tudi ves strah vladajočih pred njo. Vladajoči sloji so v resnici mislili, da s splošno in enako volilno pravico, ki je bila v tem času ena izmed osnovnih zahtev demokracije, izgubijo vso oblast nad ljudstvom. Kaj si je ljudstvo vse o demokraciji, kaj si je priča razglasila vlada "La Martine-Ledru-Rollin", ki ga je izdala za narod ob volitvah v narodno predstavništvo: "Provi-

zorični volilni zakon, ki smo ga izdali, je najdaljnosežnejši, ki je sploh kdaj na zemlji ljudstvo pozival k izpolnitvi največje človeške pravice, namreč k svoji lastni suverenosti. Volilna pravica pripada vsakemu, brez izjeme. Od tega zakona dalje v Franciji ni več proletarcev."

Toda sanje o suverenosti ljudstva se niso izpolnile. Na eni strani ljudstvo še ni bilo dovolj zrelo, da bi stalo vedno odločno in strnjeno v eni

Položaj v Španiji

REVOLUCIONARCI PRODIRAJO PROTI BARCELONI IN NJIHOVI USPEHI UTEGNEJO BITI ODLOČILNI ZA KONČNI IZID DRAŽAVLJANSKE VOJNE — GENERAL MIAJA VODI USPEŠNO OFENZIVO V OSREDNJI ŠPANJI

Nova ofenziva, ki so jo španski revolucionarji sprožili na katalonski fronti v smeri proti Barceloni, je imela uspehe, ki jih Negrinova vlada prav gotovo ni pričakovala in jih tudi vojaški strokovnjaki niso predvidevali. Ozemlje, kjer se sedaj bijejo boji, je namreč hribovito, že po naravi močno zavarovano in v zimi še bolj nepristopno. Zato so mnogi v začetku smatrali novo Francovo ofenzivo za pravo blaznost ter so računali, da bo vladna vojska z lahko to obdržala svoje postojanke, ki jih je bila baje prav močno utrdila. Zgodilo pa se je drugače. Pred Chamberlainovim obiskom v Rimu je general Franco zbral vzdolž katalonske fronte velik del svojih vojnihi sil in jih po skrbno pripravljenem načrtu pognal v boj, predvsem v smeri od Lérida proti Sredozemskemu morju. Vladne postojanke so padle ena za drugo in v nekoliko dneh so se revolucionarne čete približale že na 60 kilometrov razdalje Barceloni, sedežu republikanske vlade.

Kakor znano, je vladno ozemlje na Španskem razdeljeno na dva dela: na Katalonijo ter na precejšnje površine osrednje in jugovzhodne Španije. V Kataloniji ima general Rojo pod vojo komando približno 400.000 vojakov, v drugem delu države pa velja general Miaja 220.000 bojevnikov. Ko so revolucionarji začeli ofenzivo v Kataloniji, je general Miaja skušal olajšati pritisk, izvajal na Rojove čete, s tem, da je sprožil ofenzivo v Extremaduri, v smeri proti portugalski meji. Prve dni je izgledalo, da se bo vladnim res posrečilo prodreti do Portugalske, ter s tem presekati revolucionarno ozemlje na dva dela. Namen je bil, kakor že rečeno, razbremeniti Roja, kakor je svojčas on bil razbremenil Miajo, ko

vrsti in se borilo za svoje koristi, na drugi strani pa so vladajoči krogi kmalu odkrili razne policijske in upravne prijeme, s katerimi so v mnogih primerih iz takozvanega svobodnega glasovanja naredili le še smešno karikaturu ljudskega odločanja o suverenosti v državi. V tej borbi za takomenovano demokratsko večino v državi pa so spretno pomagali tudi denarni oligarhi, ki so sedaj podpirali interese enega dela delovnega ljudstva, drugič zopet drugega, in na ta način vnašali neenotnost v vrste delavskih množic, obenem pa omogočali stalno večino vladajoči plasti.

Po francoski revoluciji se je izza leta 1848 demokracija kot konkretno politično gibanje razvijala predvsem v dveh smereh, in sicer v socialistično in v meščansko demokracijo, kakor ju imenujejo. A. Rosenberg v svoji knjigi "Demokratie und Sozialismus". Socialistična demokracija hoče ljudsko samovlado, obenem pa hoče tudi vsa važna produkcijska sredstva podružabiti. Stoji na stališču, da je predpogoj za pravo demokracijo odprava osebne lastnine, medtem ko je meščanska demokracija hoče ohraniti. V razvoju je ta vrsta demokracije razpadla v nekaj več ali manj izrazitih oblik. Tako se je naprimer socialna demokracija prve francoske revolucije, ki je sicer priznavala načelo osebne lastnine, odločno borila, da doseže samo ljudsko oblast in da zatpe vsako nadoblast fevdalne in kapitalistične premoči. Stala je na načelu ostre in brezobzirne razredne borbe. Liberalna demokracija pa je hotela izravnati neenakost med premočnimi vladajočimi sloji in delovnim ljudstvom z miroljubno politiko, s svobodno trgovino, gospodarskim in kulturnim napredkom vse države. V velikih evropskih državah je ta demokracija kmalu doživela popoln poraz. Liberalizem je s svojimi svobodnimi načeli propadel. Ta tip demokracije se je ohranil le v deželah, kakor so Švica, Norveška, ki niso imele nobenih imperialističnih teženj in ki so prav iz želje po pravični in napredni demokraciji hotele ohraniti še vsa liberalna načela v politiki in deloma tudi v gospodarstvu. V industrijskih in bogatih državah s kolonijami pa se je razvila imperialistična demokracija, ki hoče s smotno državno politiko povečati svojo moč kot velisila in na ta način ustvariti sredstva, da z njimi kolikor mogoče izravna nasprotja med posameznimi plastmi in razredi v svoji državi. Primer take demokracije je Anglija. Njej se je posrečilo, da je s izkoriščanjem kolonij in njih ljudstva omilila pereča družabna nasprotja doma.

In če danes z nova ugotovljamo, da je demokracija razočarala, potem moremo ugotoviti, da je razočarala pač le ena vrsta demokracije. Ni pa s tem še ubita tista misel, ki jo nihče dosedaj še ni mogel ubiti med delovnim ljudstvom, kakor tudi med malimi narodi, namreč misel o samovladu delovnega ljudstva.

je Franco začel prodirati proti Valenciji, ko ni bila še dovolj zavarovana. Vendar pa takrat Franco ni ponovil napake, ki jo je bil naredil tekom Rojove ofenzive ob Ebru, ko je ustavil ofenzivo proti Valenciji ter vrge večino svojih čet na katalonsko fronto. Franco je pustil, naj Miajove čete prodirajo proti portugalski meji ter je z največjo ihto vztrajal pri svojih katalonskih načrtih. Razumel je pač, da je Katalonija največje važnosti za končni izid državljanske vojne, ker se drži francoske meje in more vključ takozvanemu nevmešavanju prejemati iz Francije vojni material. Če bi se mu posrečilo, da zasede vso Katalonijo, bi ostal drugi del vladnega ozemlja popolnoma obkrojen od revolucionarnih čet na kopnem, na morju pa bi vstaske mornarice mogla brez posebnih težav izvrševati blokada in Miaja bi moral prej ali slej kapitulirati, že zaradi pomanjkanja sredstev, brez katerih je nadaljevanje vojne nemogoče.

V sedanjí ofenzivi proti Barceloni aktivno sodelujejo italijanske čete in italijansko ter nemško letalstvo. Vladni v največji naglici delajo jarkove in grade utrdbe v neposredni bližini Barcelone in upajo, da bodo vsaj v barcelonskih predmestjih, če ne prej, ustavili revolucionarni naval. Vsa Evropa gleda z največjo napetostjo na nadaljnji razvoj dogodkov v Španiji tudi zaradi nove akcije, ki so jo levičarji začeli v Franciji pod vodstvom Bluma, kateri zahteva, naj Francija odpre mejo ter naj brez prikrivanja in izdatno podpre Negrinovo vlado, kakor Italijani brez prikrivanja podpirajo Franco. Blum in njegovi prijatelji trde, da Francija nima druge izbire nego da nastopi proti Francu, če noče, da se

jočimi sloji in delovnim ljudstvom z miroljubno politiko, s svobodno trgovino, gospodarskim in kulturnim napredkom vse države. V velikih evropskih državah je ta demokracija kmalu doživela popoln poraz. Liberalizem je s svojimi svobodnimi načeli propadel. Ta tip demokracije se je ohranil le v deželah, kakor so Švica, Norveška, ki niso imele nobenih imperialističnih teženj in ki so prav iz želje po pravični in napredni demokraciji hotele ohraniti še vsa liberalna načela v politiki in deloma tudi v gospodarstvu. V industrijskih in bogatih državah s kolonijami pa se je razvila imperialistična demokracija, ki hoče s smotno državno politiko povečati svojo moč kot velisila in na ta način ustvariti sredstva, da z njimi kolikor mogoče izravna nasprotja med posameznimi plastmi in razredi v svoji državi. Primer take demokracije je Anglija. Njej se je posrečilo, da je s izkoriščanjem kolonij in njih ljudstva omilila pereča družabna nasprotja doma.

In če danes z nova ugotovljamo, da je demokracija razočarala, potem moremo ugotoviti, da je razočarala pač le ena vrsta demokracije. Ni pa s tem še ubita tista misel, ki jo nihče dosedaj še ni mogel ubiti med delovnim ljudstvom, kakor tudi med malimi narodi, namreč misel o samovladu delovnega ljudstva.

Vsebinska demokracija se bile dolgo časa svobodne in tajne volitve. Ljudstvo je mislilo, da bo lahko na pošten način prišlo po svobodnih volitvah do vlade. Toda enaka in splošna volilna pravica je razočarala. Danes vsebuje demokracija v sebi

Italijani vgnezdijo v Španiji, kar bi za Francoze moglo postati usodno posebno še z ozirom na najnovejšo protifrancoško usmeritev zunanje politike rimske vlade. Francija bi imela presnete preglavice, če bi jo Italija napadla na treh straneh obenem: v Alpah, v Pirenejih in v Tunisu ter bi s svojimi in morda tudi nemškimi številnimi podmorniki ogrožala plovo po Sredozemskem morju.

Precejšnje razloge za intervencijo v korist Negrinove vlade bi torej Francozi že imeli, imajo pa tudi razloge, da se ne vmešajo v špansko državljansko vojno. Mnogi namreč menijo, in tako misli po vsej priliki najbrž tudi pariška vlada, da se je Italija že tako močno angažirala v Španiji, da bi nikakor ne mogla križem rok gledati, kako Franco zaradi francoske pomoči barcelonski vladi izgublja postojanke, ki jih je po tridesetih mesecih vojne z velikimi težavami in tudi z velikimi italijanskimi denarnimi žrtvami dobil. Pravijo, da bi Italija v takem slučaju začela z vojno proti Franciji, proti kateri fašistični tisk posebno v zadnjih mesecih hujska prebivalstvo.

Mnenje, da bi Italija storila tak korak, je morda zgrešeno, vendar pa v Parizu le računajo z njim in je vlada baje že sklenila, da se bo z vso odločnostjo uprla zahtevam levičarjev.

Če se ne zgodi kaj nepredvidljivega in če se Francu res posreči zasedi Barcelono, kakor on računa, ni pač težko predvidevati, kakšen bo konec sedanje državljanske vojne. Utegnejo pa potem nastati težki mednarodni zapletljaji, če bo Italija hotela dobiti v Španiji kakšno odškodnino za žrtve, s katerimi je Francu omogočila zmago.

poleg politične vsebine predvsem še socialno. Ljudstvo zahteva socialno pravičnost, socialno enakost. Toda kakor je ostala politična enakost v mnogih primerih samo formalna zadeva, tako se lahko zgodi, da bo tudi socialna enakopravnost postala samo formalna pravica vsakega državljanca. Gre predvsem za enotnost delovnega ljudstva in za oblast, ki mu po demokratičnih načelih v resnici pripada. Ugovor, da se je aktualna kultura, gospodarska in socialna delovnega ljudstva bistveno spremenila, da so postale koristi delovnega ljudstva v marsičem tako same sebi nasprotne, da ni več možno enotne enotne povezanosti v borbi za svobodo delovnega ljudstva, ne drži. Delovno ljudstvo je danes še vedno na isti ravni v borbi za kruh, osnovne pravice življenja in za oblast, da pride do teh pravic. Kdor hoče danes diferencirati delovno ljudstvo na delavce, kmete, obrtnike in še druge stanove, češ da se njihove koristi nasprotujejo, ta razbija enotnost delovnega ljudstva in pomaga strunemu organiziranemu kapitalu, da vlada še danes nad večino.

V tem smislu demokratična zavest danes na svetu še ni padla. Propadle in razočarale so nekatere politične oblike demokracije, ker so hotele zati in mnogokrat samo izkoristiti to podzavestno hrepenenje delovnega ljudstva po svobodi in vladi. In če demokratična misel danes navidezno izgublja svoje pripadnike, potem moramo le ugotoviti, da se bo v bližnji prihodnosti to hrepenenje še v močnejši obliki pojavilo. Tako se je v zgodovini dosedaj vedno dogajalo. Jože Zemljak (Dejanje).

Podkarpatska Rusija in njeni prebivalci

Švicarski publicist W. J. (dr. J. Welti), ki velja za najboljšega zapadnoevropskega poznavalca Rusov, se v "Neu Zürcher Zeitung" dotika perečega vprašanja etnografskega značaja prebivalcev Podkarpatske Rusije in piše med drugim:

O podkarpatski Rusiji se danes v evropskem časopisju mnogo piše, ne da bi v večini primerov imeli pisci jasno predstavo, zakaj se deželica tako imenuje, kakšno je njeno prebivalstvo in h katerim državam, ki si jo laste, odnosno jo hočejo vključiti "afgoumo ouayda afas A 112 tično in kulturno teži. V Nemčiji se znova uporablja naziv "Karpatska Ukrajina", pa tudi marsikje drugod nihče ne dvomi, da so Rusini, ki tvorijo zlasti po odstopu Užhoroda in Mukacheva večino v deželi, samo veja ukrajinskega naroda. Še preden je bila Podkarpatska Rusija z dunajsko razzsodbo ohranjena češkoslovaški državi, je bila žoga v igri svojih sosedov, ki so izkoriščali politične intrige med njenimi strankami; da je pri tem nastalo tudi etnološko sporenje, je le malokdo opazil. In vendar bi zadobilo podkarpatsko vprašanje povsem drugačen značaj, ako bi stala za njim močna Rusija, ki ne bi posegla vanj le iz politično-vojaških razlogov, temveč tudi zaradi obrambe ruskega značaja dežele, ki se ne imenuje ali se ni svojevoljno imenovala "Podkarpatska Rusija", torej "ob vzožju Karpotov ležeča Rusija". O njeni notranji pripadnosti k ruski kulturi, nasproti kateri so poskusi ukrajinizacije dežele zelo umetno delovali, sem se mogel pred petimi leti prepričati na licu mesta. Pravilno spoznanje dogodkov, ki so se odigrali v zvezi z državno preureditvijo dežele, more zato imeti le oni, ki razume, da je šlo v prvi vrsti za obrambo rustva.

W. J. navaja nato razloge, zaradi katerih smatra, da je Podkarpatska Rusija ruska in ne ukrajinska dežela. Med njimi je poleg zgodovinskih, ki jim gotovo ni mogoče oporekati, posebno zgovoren odgovor, ki so ga prebivalci Podkarpatske Rusije dali na vprašanje praškega prosvetnega ministrstva, v katerem jeziku hočejo, da se vrši pouk v njihovih ljudskih šolah: 80 olo prebivalcev se je izreklo za ruski in le 13 olo za ukrajinski jezik. Celo na obeh ukrajinskih gimnazijah v Užhorodu in Chustu je bil na zahtevo staršev v spodnjih razredih uveden ruski učni jezik. Tre okoliščine pojasnjujejo po mnenju švicarskega publicista tudi znano afero prvega podkarpatskega ministrskega predsednika Brodija, ki je moral kot veleizdajalec odstopiti in je bil na njegovo mesto postavljen "Ukrajinec" msgr Vološin. Brodi je bil, tako pravi W. J., predsednik "avtonomne poljedelske zveze", najpomembnejše "ruske" stranke v deželi, ki je skupno s Fencikovo "rusko nacionalno-avtonomno stranko" dosegla pri zadnjih volitvah 120.000 glasov, dočim je bilo "ukrajinskih" glasov tedaj komaj 4000. Brodi je hotel Podkarpatsko Rusijo in njen ruski značaj ohraniti kot celoto. Zato je najprej zagovarjal ohranitev Podkarpatske Rusije v češkoslovaški republiki. Šele ko je postalo jasno, da bo treba najpomembnejše južne predele z obema glavnima mestoma odstopiti Madžarski, in ko so se obenem pojavili veleukrajinski načrti, ki naj bi jim bila Podkarpatska Rusija izhodišče, se je začel Brodi pogajati z Madžari za vključitev Podkarpatske Rusije kot celote v madžarsko državno te-

Argentinske vesti

NESOGLASJE V FRESCOVI VLADI

Žepred meseci smo pisali o nesoglasju, ki je nastalo v vladi guvernerja dr. Fresca. Raznim uplivnim politikom narodno demokratične stranke se je tedaj posrečilo nekoliko ublažiti ta nesoglasja, pomirjenje pa je bilo samo navidezno, kakor so pokazali dogodki zadnjih dni. Dr. César Ameghino, sedanji finančni minister buenosaireske pokrajine in dr. Robert Noble sta podala ostavko; na njihovo mesto sta bila že imenovana dr. Alberto Espil in Saul Obregon.

Nesoglasja v vladi bodo brez dvoma imela težke posledice tudi v stranki sami.

Veljaki nar. dem. stranke so se že večkrat sestali s predsednikom stranke Barcelom ter se posvetovali, kaj bi bilo treba storiti, da ne bi trpela enotnost stranke. Do sedaj ni bilo še nič definitivnega sklenjeno in se pričakuje odločitev guvernerja, ki se je pravkar vrnil iz Necocheje, kjer je prisostvoval otvoritvi javnih del.

Kaj je pravi vzrok te krize, se ne da z gotovostjo reči. Eni trdijo, da težke finančne razmere, drugi pa govorijo, da so vzrok nesoglasja radi dolgotrajne bodočega guvernerja.

DRŽAVNI PRORAČUN

Kakor smo svojčas že javili, da senat ne bo sprejel proračuna kar tako, čeprav ga je zbornica sankeionirala, ampak da ga bo prej temeljito proučil in nato zopet vrnil zbornici, tako se je tudi zgodilo. Senat je poslal poslanski zbornici precej uravnotežen proračun, v katerem je zmanjšal primanjkljaj za kakih 114 milijonov pesov, vendar pa je poslanska zbornica mnoge popravke odklonila in proračun torej ne bo še prišel pod streho.

NAJDENA ČLOVEŠKA OKOSTJA

Pred kratkim najdeno človeško okostje v Santa Luciji province San Juan je dalo povod raznim razmotrivanjem, od kod ta okostja, ki, kakor trdijo izvedenci, leže že kakih 70 let v zemlji. Nekateri so mnenja, da so od sužnjev ali kakih ubežnikov, katere so zasledovali ubili, do čim drugi trdijo, da so to trupla umrlih za kugo, ki je tisti čas divjala v tem kraju. So pa tudi, ki so mnenja, da je bil izvršen zločin. Od šestih najdenih okostij, je eno ženskega spola.

SUAREZ ZABALA ZAČEL GLADOVNO STAVKO

Glavni osumljenec ugrabitve male Marte Stutz, Suarez Zabala, je prišel z gladovno stavko. Kakor smo že pisali, Zabala ne sme dobivati hrane od zunaj, da ne bi radi tega na kak način dobival poročila o poteku te zadeve, ampak mora uživati le jetniško hrano. Že večkrat je zaprosil, da bi mu dovolili prejemati hrano iz hotela, toda njegova prošnja je bila vedno odbita. Tako je sedaj začel z

gladovno stavko in verjetno je, da mu bodo dovolili, prejemati hrano od zunaj, posebno se z ozirom na to, da je zelo oslabiljen. Zadeva razjasnitve zločina pa tudi sedaj še ni niti najmanj napredovala. Vsa zasliševanja Carmen Barrientosove, Zabale in drugih osumljencev in prič niso prinesla nič novega. Barrientosova kakor Zabala trdovratno zatrjuje svojo nedolžnost. Te dni je policija v Catamarki aretirala polbrata Barrientosove, ki pa, kakor izgleda, nima pri stvari nič opraviti, ker je s svojo polsestro v sovraštvu. Pridržali pa so ga le v zaporu, za vsak slučaj.

POSTNA TARIFA SE JE POVIŠALA

Poštna tarifa iz Argentine v Jugoslavijo ali Italijo se je povišala za pet centavosov; torej je treba frankirati za navadno pismo z znamko za 20 ctv. za priporočeno pa 40 ctv.

NEURJE V CORDOBI

Kakor skoro po vsej Argentini, tako je bilo tudi v Cordobi to nedeljo lepo vreme in nihče ni mislil na dež. Radi tega so ljudje šli na sprehode. Toda okrog 4. ure popoldne so se kar nanaglo začeli zbirati težki črni oblaki, strele so švigale in že čez nekaj minut se je vtil dež, ki je padal nepretrgoma kake tri ure kakor bi iz škafa lil. Takega dežja še ne pomnijo v Cordobi. Posledica je bila, da je bilo takoj vse mesto v vodi. Ustavljen je bil vsa promet. Čudno je bilo videti cele karavane avtomobilov, ki so stali v vodi po cestah in niso mogli dalje. To neurje je napravilo velikansko škodo na mnogih poslopih, ki jim je vihar odnesel strehe. Deroča voda je razdrila ceste in pločnike. Ker so bile poškodovane tudi električne centrale, je bilo mesto brez luči in listi niso mogli iziti. Kljub takšni nevihti pa se o človeških žrtvah ne poroča. Vlada kakor občina sta določili vsaka po 20.000 pesov podpore poškodovancem, ki so potrebni. Škodo cenijo na 10 milijonov pesov.

ZDRAVNIK USTRELIL SVAKA

Med dr. Angelom Ciussi in Robertom Mazzulom je vladalo staro sovraštvo. V nedeljo je Mazzulo telefonično sporočil Ciussiju, ki je stanoval v ulici Carlos Calvo števil. 1773, da se odpelje z ženo in otrokoma v Mar del Plato, pa se hoče od njega in družine posloviti. Tako se je v nedeljo že zgodaj zjutraj z avtom pripeljal pred omenjeno hišo. Ciussi, ki je bil ta čas na balkonu je takoj šel dol, da sprejme svaka. Isto je napra-

PRED RAZPUSTOM SAMOSTANOV V NEMČIJI

Londonski tednik "Catholic Herald" z velikimi naslovi poroča, da se nacionalistični krogi v Nemčiji resno bavijo za namenom, da bi konec januarja prihodnjega leta razpustili vse samostane in samostanom podobne ustanove v Nemčiji, njihovo imovino pa zaplenili. Tednik svojo vest priobčuje po poročilih uglednega nemškega katoličana, katerega ime pa iz razumljivih razlogov seveda ni prišlo v javnost. V Londonu se katoliški krogi že pripravljajo, kako bi sprejeli begunce iz Nemčiji in jim omogočili življenje.

Diplomatski dopisnik istega tednika dalje poroča, da bi po načrtih Himmlerja samostani pripadli SS oddelkom kot domovi za njihove tečaje, dalje državnim šolam in za muzeje. Po teh poročilih bo vsem duhovnikom, menihom in laičnim bratom izpod 58 let prepovedano zapustiti nemško državno ozemlje, če so zmožni za vojsko. Za duhovnike pa, ki so v svetovni vojni bili častniki, se ta prepoved razteza do 65 let, za one duhovnike, ki so v svetovni vojni bili častniki glavnega štaba, pa do 75 let.

Rimski dopisnik omenjenega tednika pa poroča: "Neki nemški duhovnik, ki je bil pred kratkim v avdienci pri sv. Očetu, izjavlja, da je pod "grozečimi nevarnostmi", na katere je papež nedavno namignil, razumeti omenjene nameravane ukrepe.

vila njegova žena. Ko so se pozdravili sta šle obe ženi v hišo, dočim sta ostala ba moža ob avtu ter se pogovarjala. V avtu pa je ostal še Mazzulov 11letni sin Robert. Kaj sta imela moža med seboj, še ni pojasnjeno. Prišlo je do krvavega dogodka. Še niso bile ženske dobro v hiši, ko so ob avtu počili trije strelji. Hišele so nazaj in našle Mazzuloja ležati v krvi na tleh. Ciussija pa z revolverjem v roki bežati po ulici Carlos Calvo. Stražnik, ki je stal na križišču, ga je prijel. Mazzula so dali takoj odpeljati v bolnišnico Ramos Mejia, a je že med potjo izdihnil.

STRAŠNA ŽELEZNIŠKA NESREČA

Nalivi zadnje nedelje niso napravili veliko škodo samo v provinci Cordobi, ampak so povročili grozno železniško nesrečo tudi v provinci Stgo. del Estero. Lokomotiva števil. 1066, katero je vodil strojnik Gerardo Aciara, star 44 let, je v ponedeljek zjutraj s postaje Frias v Quiros vozila delavce, da popravijo progo v tem kraju. Ko je vozila lokomotiva po mostu, ki vodi čez reko Ilbigasto, so stebri mosta, katere je silno narasla voda zrahljala, popustili in stroj je z vsemi delavci izginil pod vodo. Osemnajst delavcev je pri tej težki nesreči zgubilo življenje.

JUGOSLOVANSKA RADIO-URA

V torek se je v prostorih Jugoslovanskega kluba vršila odborova seja jugoslovanske radio-ure, kateri je predsedoval njen predsednik g. Ostojčić-Tošković. Na seji se je razpravljalo o uspehu radio-ure minulega leta. Uspeh je bil povolen in ima radio-ura vse predpogoje za nadaljni obstoj. Na seji se je tudi izrazila želja, da bi zbor Slovenskega doma s Paternala večkrat nastopil. Tov. Kacin je obljubil tej želji ugoditi, v koliko bodo to razmere dopuščale.

Za kratek čas

IZ BRAHMSOVEGA ŽIVLJENJA

Znameniti skladatelj Brahms je sedel nekega večera z več damami v salonu. Izvlekel je cigaro in začel krepko dimiti. Ker je bil salon majhen, je bilo kmalu tako zakajeno, da je postalo damam nerodno. Med kašljanjem mu reče ena: "Ali, gospod Brahms, toliko dima v tako majhni sobi..." — Brahms spet krepko puhe in smehlja se pravi: "Ali, drage gospe, samo vam na ljubo kadim. Kjer so angeli, morajo biti tudi oblaki."

TAYLLERANDOVA POSTAVA

Slavni državnik Tayllerand je bil grbast in nizke postave. Na nekem plesu se je zagledal v vitko lepoticu, ki ga je pa dosledno odbijala. Končno mu je rekla: "Da, če bi bili take postave..." — pri čemer je pokazala na nekega visokega plesaleca. Tayllerand pa: "Ne vnučajte se preveč za visoke hiše. V visoko ležečih nadstropjih je navadno največ siromaštva!"

Ne greh, le zmota.

Boljša gospa kleči pri spovednici in je zelo skešana. Na koncu je spovednik še vpraša: "Ali niste morda še česa pozabili?" — Ona: "Oh, da, prečistiti! Greh nečimernosti mi teži dušo. Vsak večer sem stala pred ogledalom in obžalovala svojo lepoto." — Spovednik jo malo pogleda in pravi: "Pomirite se. To ni bil greh, to je bila le zmota."

Pisatelj vpraša prijatelja: "Ali si že gledal mojo najnovejšo dramo 'Zakonski spor'?" — Prijatelj: "Ne. A ko sem šel zadnjič mimo tvojega stanovanja, sem slišal, kako sta s tvojo ženo vežbala glavni vlogi."

Pri zdravniku

Zdravnik: "Rano na glavi vam bom najprej izmil, nato pa obvezal. Ali je morda storilec mislil, ko vas je napadel, na vaš denar?"

Ranjene: "Da!"

Zdravnik: "Pa bi ga spoznali, če bi ga sedaj videli?"

Ranjene: "Seveda, saj je bila moja žena."

Svetovna vojna, Furlani in Slovenci

Gorica, 20. decembra.

V Vidmu je izšla knjiga: "La guerra e il Friuli" (Giuseppe Del Bianco: "La guerra e il Friuli. Vol. I. Istituto delle edizioni academiche. Udine.), ki je po svoji vsebini izredno zajemljiva. V njej so v celoti popisane predvojne politične borbe na Primorskem in so marsikateri pojavi svojevrstno osvetljeni. Naši zgodovinarji ne bodo mogli mimo te knjige. Za danes bi hotel opozoriti na drugi del te knjige, ki nosi tale podnaslov: "Vojaške priprave. Predvojna izvidna služba. Videmski obvestini urad. Načrti bojne ladje 'Viribus Unitis'". Franc Petrič, ustreljen v Ljubljani.

To poglavje je vobče zanimivo, vendar pa hočemo tukaj kot kronisti posneti le tiste odstavke, ki se tičejo Slovencev.

Leta 1910. je prišel v Gorico Luigi Federzoni, sedanji predsednik ital. Akademije znanosti in umetnosti v Rimu, ki je dal protiavtstrijski špionazi nove pobude. V Vidmu je dobil nalogo, da sprejema poročila prodajalec časopisov Elio Luzzatto. Ker pa to delo ni preveč uspevalo, je vzel vso zadevo v roko društvo "Dante Alighieri" v Vidmu. Temu društvu so dopisovali sledeči zaupniki iz bivše Avstrije: Oreste Persa, Gino Tornari, Francesco Furlani, Jožefa Furlani, Ina Persa in Adele Persa iz Gorice ter Franc Petrič iz Ljubljane. Rabili so šifrirano pisavo, čisto neposredno z Vidmom, časih pa s posredovanjem Jurija Bombiga, ki je bil gorški mestni župan in je sedaj član rimskega senata.

Leta 1914. pa je vojaško oblastvo ustanovilo poseben obvestilni urad, kateremu so postavili na čelo gorškega političnega begunca Ignacija Bresino. S tem gre vsa zadeva iz dealizma v plačano obrt. Trgovec Rasberger iz Ljubljane je bil med vsemi izvestitelji skoraj najvažnejši. Na muzikalijah in gramofonskih ploščah je nudil ital. armadi dragocena poročila. Franc Petrič se je posluževal posebnega sela, ki je imel prost dostop v italijansko krajino. Bil je to neki Gomilšek "da Monte Nero". Na gališki fronti je služil tem vsrham neki Navratil, na srbski pa neki Basić. Vsi ti so bili deloma v neposredni zvezi z obvestilnim uradom v Vidmu, deloma pa z gorškimi zaupniki, ki so sprejela poročila tedensko nosili v Videm. Ob izbruhu vojne 1. 1915. se je gorška špionska pisarna preselila v Ljubljano na stanovanje Franca Petriča na Marije Terezije cesti št. 32. Penetrirajoč vprašanje: "Kaj je bilo v Tornariju v Ravenshoru, Tornari pa jih je preko Švice dostavljali poveljstvom v Videm. 'Petrič', pravi naš pisatelj, 'je bil mož pri šestdesetih letih, odlični domoljub, ki je razumel, da bi Slovenci v zvezi z Italijani, namesto v borbi z njimi, mogli za svobodo svojega ljudstva le pridobiti'. Petrič je bil v trgovskih zvezah z Bombigom in Bombig ga je vpeljal v videmski urad. Informacije, ki jih ji pošiljal brezplačno, so se odlikovale po važnosti in verodostojnosti. Med Petričevimi sodelavci se je posebno odlikoval župan s Cola Andrej Rovani. Njega je vpeljal v celo zadevo lesni trgovec Bramo v Gorici. Najprej je sam nosil na vojaško poveljstvo v Videm načrte avstrijskih utrd v Hrušici. Po izbruhu vojne je videmsko središče Rovana naslovilo na Petriča v Ljubljani. Jurij Bombig in Franc Petrič sta se točno sporazumevala z videmskim uradom v smislu, da se naj pošiljajo poročila s posredovanjem Tornarija preko Švice v Videm.

To poslovanje pa je trajalo le par mesecev. Obvestilna služba ni bila še niti dobro organizirana, ko so švicarske oblasti prišle celi organizaciji na sled, obvestile Avstrije in izgnale Tornarija v Italijo. Ker so se že junija začele v Gorici preiskave, je Bombig zaslutil nevarnost in opozoril Petriča. Gospa Furlani, ki je nosila gorške vojaške vesti Petriču v Ljubljano, ga je takoj opozorila. Petrič ji je povedal, da je pred dvema dnevnoma poslal Tornarija v Ravenshor s kemičnim črnilom pisano in šifrirano pismo, v katerem je poročal o premikanju čet skozi Ljubljano.

Po švicarskih oblastvih je prišlo to gradivo in še Tornarijeva korespondenca z Milanom v roke avstrijskim oblastvom.

Dva dni potem je bil v Ljubljani aretiran Petrič, Oreste Persa in August Marega pa v Gorici. Istočasno so zaprli tudi gorškega odvetnika Marija Verzeznassija. Vse so spravili v ljubljanske zapore.

Marega in Persa sta se zaradi pomanjkanja dokazov kaj kmalu izmazala. Ostala sta samo Petrič in Verzeznassi. Petrič se je v preiskavi značajno držal. Vse je tajil, nikogar ni izdal. Verzeznassiju je rekel Petrič:

"Tudi če me obesijo z vrvoj, ki je debelejša kakor zvonik, ne bom govoril". Oblast je zasumila tudi Rovana, ki je pa pravočasno vse dokumente uničil, zbežal na Hrvaško in bil pozneje oproščen.

Če bi bil Petrič govoril, bi bili pograbičili vse, kar je bilo v gospa Furlani, fotograf Marega, župan Rovani in še marsikdo drugi.

Avstrijsko vojaško sodišče je Petriča obsodilo na smrt. Dne 2. novembra 1915 je bil ustreljen. Pred Petričovo smrtjo je bil oproščen tudi Verzeznassi, kateremu so očitali samo poskus pobega v Italijo.

S Petričovo smrtjo je ta gorška obvestilna organizacija popolnoma razpadla.

Nekateri pa so v tej dobi sami, brez zveze z gorško centralo opravljali vojaško izvidno službo v prid Italije. Del Biana imenuje nekatere bolj znane:

Karel Jusič, beneški Slovenec, je že več let pred vojno delal v tem poslu. Bil je 1. 1912. izgnan iz Avstrije, pa je kljub temu do vojne vztrajno opravljal svoje delo. Zdi se celo, da je bilo tajnih obvestil vse preveč in preveč gorostasnih, ki so italijanskim četam ob prvem naskoku narekovala previdnost, ki se je potem izkazala za nepotrebno in škodljivo. Jusič se menda nahaja tu v Buenos Airesu. Op. ur.

Giovanni Guyon, tedaj župnik pri Sv. Bolfenku, zadnji italijanski vasici proti tolminski kotlini, je bil izvestitelj poveljstva konjeniške divizije v Vidmu. Dobil je par dni pred izbruhom sovražnosti vprašanje, je li res v Kobaridu zbranih 80.000 avstrijskih vojakov. Guyon pa je odgovoril, da jih je komaj osemdeset, kar je odgovarjalo resničnemu položaju. Bil je torej točen poročevalec. Če bi bilo poveljstvo ital. armade tedaj verjelo njegovemu poročilu, bi bilo naglo udarilo čez gorško deželo proti vzhodu.

V novembru 1914 je pribežal iz Avstrije v Videm Slovenec Franc Škarlovnik, učen in visokostojen mož. Njegov prihod je vzbudil velike protiavtstrijske demonstracije. Sprejeli so ga v krog neodrešenec, kakor malo pozneje nekega Slovence, ki ga pisatelj imenuje: "Janos Szimann". Ta je pa čez nekaj tednov napravil samomor. Njegov pogreb je nudil novo priliko za protiavtstrijsko demonstracijo. Njegovo rakev so ovili s slovensko trobojnico in ga pokopali ob udeležbi vseh italijanskih pribežnikov iz Avstrije. Na grobu mu je govoril Franc Škarlovnik. Poudaril je suženjstvo avstrijskih narodov in zato potrebo skupnega boja zoper tlačitelje. Uspeh je bil ogromen. Vsi navzoči so si prisegli zvestobo v boju zoper Avstrijo in zahtevali, naj se čimprej uredi in bojnih poljanah.

Knjiga Del Bianchija, ki je napisana dovolj kritično na podlagi obširnega, deloma izvirnega gradiva, ima tudi za slovenskega zgodovinarja in za osvetljavo najvažnejših let našega narodnega življenja, prav uporabne in važne podatke.

Soski

SLOVENSKA TRGOVINA (TIENDA)

"LA PALMA"

Kjer dobite vse moške potrebščine, perilo, nogavice itd. ter blago in obleke za ženske in otroke.

Cene zelo ugodne.

Se priporoča lastnik

JOSIP BOŽIČ
Calle Májico 923, Piñeyro
Avellaneda



Jugoslov. violinist g. Ljerkó Špiler

to... Usoda Podkarpatske Rusije in njenega ruskega prebivalstva predstavlja nedvomno eno izmed največjih tragedij naših dni, ki bi jo mogla presekat samo močna nacionalna Rusija, kakršne pa ni in je žal ne bo še.

Vesti iz organizacij

OBČNI ZBOR SLOVENSKEGA DOMA

Preteklo nedeljo se je bil vršil na-povedani občni zbor Slovenskega do-ma, ki je potekel v lepem redu. V nov odbor so bili izvoljeni sledeči člani:

Ivan Kacin, predsednik; Martin Keber, podpredsednik; Josip Zlobec, tajnik; Ivan Hvala, tajnik drugi; Štefan Mavee, blagajnik; Rado Li-čen, blagajnik drugi; Maks Bizjak, gospodar; Mirko Peljhan, knjižničar; Josip Lojč, načelnik petja; Stanko Groser, načelnik godbe; na-čelnika dramatike imenuje odbor; Zofka Sulič, nač. ženskega odseka; revizorji: Milko Rogelja, Frane Ko-vač in Srečko Stepančič; razsodišče: Stanko Rijavec, Andrej Škrbec, An-ton Benolič, Cvetko Keber in Vid-mar Jože.

Odbor je obljubil večjega kultur-nega razmaha ter bo obenem pričel z gospodarsko akcijo.

PEVSKI SESTANEK

V nedeljo, hitro po čajanki se vrši pevski sestanek, kjer se bomo pogo-vorili o petju.

Načelnik.

ČAJANKA V SLOVENSKEM DOMU

Članice "Slovenskega doma" so se domenile, da bodo v nedeljo, dne 22. januarja ob peti uri pop. priredile čajanko, na katero vabijo vse člane.

PRIREDITEV PREKMURCEV NA AVELLANEDI

Slovenska krajina, imenovana tu-di Prekmurje, ker jo deli od ostale Slovenije reka Mura, je bila stoletja pod tujo — madžarsko oblastjo. Le-ta 1919 je doživela veselo švidenje in združitev z brati Slovenci iz Ju-goslovani.

To obletnico hočejo Prekmurci v tujni slovesno proslaviti ter bodo priredili pod pokroviteljstvom mini-stra g. dr. Cankarja veliko priredite-v na katero so vabljeni vsi Sloven-ci in Jugoslovani vohče.

Proslava se bo vršila 12. februar-ja, ob 4 uri pop. v ul. Manuel Estevez 630 na Avellanedi. Prek-murci nas prosijo, da bi naznanili potom lista, da na ta dan druga dru-štva ne prirejajo nobenih prireditev in zabav, maveč naj po možnosti vsi prihitijo na njih proslavo. Poslali so prošnjo tudi Slovenskemu domu, da bi jim ob tej priliki zbor zapel ne-kaj pesmi.

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji

Sporočam slovenski naselbi-ni, da bom ob priliki 25 letnice moje fotografske obrti, vse preuredil ter razstavil moje de-lo, kjer se bo lahko vsak pre-pričal o mojih neprekosljivih izdelkih.

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite FOTO "LA MODERNA" S. SASLAVSKY Av. SAN MARTIN 2579 Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

PRVOVRSTNA

Restavracija, Bar in Pivnica

RIVERA 1999 vogal DORREGO U. T. 54 - 7461

Zračni prostori za društva, ban-kete in svatbe z rezerviranimi prostori za družine Kegljisce in kroglijisce Vsaokrstne jedi ob vsaki uri Za društva dvorana brezplačno Priporoča se lastnik

ANTON DEKLEVA

ZBOR SLOVENSKEGA DOMA NA RADIO URI

Od vseh strani je bilo povpraše-vanje, čemu ne pojejo več zbori Slo-venskega doma na Jugoslovanski ra-dio-uri. Pisali so nam na uredništvo in na naslov radio-ure.

Zahtevati nekaj je lahko, a nare-diti je drugo. Nihče ne pomisli, koli-ko truda in žrtve stane pevec pred-no se pripravijo za nastop upred javnostjo, osebno zbori, kot so Slo-venskega doma, ko nastopajo vedno sigurno in dobro pripravljeni, ali pa nič. Vsem se dopade lepo petje, a ni-hče ne pomisli, da so poleg tudi mate-rialni stroški, ki jih mora vsak pe-vec sam plačati, ker nobenemu ne pride na misel, čeprav smo bili ob o-tvoritvi radio-ure napravili na naše rojake tozadevni apel, da bi z malen-kostno članrino petih pesov postal član radio-ure, kar bi omogočilo, da bi se pevcem vsaj potne stroške po-ravnalo, moralnega truda, jim itak nihče ne bo plačal nikoli. Vse druga-čen je bil odmev apela pri Srbohr-vatih, ki so radio-uro takoj podprli. Slovencev sicer niso podili proč, a so se umaknili sami ter prepustili ra-dio-uro tistim, ki jo vzdržujejo. Zbor Slovenskega doma bo na prošnjo od bora radio-ure spet nastopal od ča-sa do časa, a samo toliko v kolikor bo zanimanja od strani Slovencev in bodo radio-uro tudi materialno pod-prli. Čemu bi morali nekateri žrtvo-vati vse, drugi pa nič. In ravno kul-tura je tista, ki mnogo stane in no-benih materialnih koristi ne prinese, a človek brez kulture je kakor vo-jak brez puške.

PUSTNE PRIREDITVE SLOVENSKEGA DOMA

Društvo "Slovenski dom" sporo-ča, da se bodo pustne zabave dru-štva vršile naslednje dneve: V ne-deljo 19. febr., torek 21. ter v nede-ljo 26. februarja. Vse zabave se bo-do vršile v društvenih prostorih, uli-ca Gral. Cesar Diaz 1657.

Hemoroide

Najnovejši način zdravljenja Uzorec brezplačno.

Izrežite in pošljite vaš naslov: Casilla de Correo 1393, Bs. Aires

slovenska tovarna mozaika

Velika izbira granitnega, apnenčevega in večbarvnega mozaika. Specialno izdelovanje granitnih stopnic ter vseh v to stroko spadajočih del

Albert Gregorič

J. Pedro Varela 5233 U. T. 50 - 5383

Villa Devoto Buenos Aires zasebno J. P. Varela 5130

PRVA

Slovenska vinarna

NA DOCK SUDU



V zalogi imam veliko izbiro najboljšega vina in raznih pi-jac Na željo klijentov dovažam na dom. — Cene zelo nizke. Priporoča se lastnik

ALOJZ ŠIRCA

Calle Mazzini 1479 -- Dock Sud

"Misel in delo"

Ob priliki dvajsetletnice Jugosla-vije je izšla revija "Misel in delo" skoro na štiristo straneh. Poleg slo-venskih razumnikov so v reviji za-stopani tudi srbohrvatski intelek-tualci. Brez izjeme vsi člankarji so se potrudili, da so napisali res nekaj klenega, globoko in načelno dobro naštudiranega ter povedali marsikaj zanimivega in poučnega za vsakega Jugoslavana, ki pravilno, brez stran-karskih ali verskih strasti, pojmuje pomen jugoslovanstva. Morda bomo nekatere članke, vsaj v odlomkih, objavili tudi v našem listu, če ne bo-mo preveč v stiski s prostorom. Vse-kakor pa bi moral to posebno izdajo revije "Misel in delo" vsak razum-nik ne le prečitati, marveč tudi ma-lo globlje premisliti, kar bi gotovo samo koristilo naši skupni stvari. Še posebej moramo omeniti, da ta revija tudi na zamejne Slovence ni pozabila. Tudi znani dr. Lavo Čer-melj je prispeval večji članek z na-tačno statistiko in zemljepisjem za-mejnih Slovencev. Revijo je uredil dr. Branko Vrčon, ki je primorski rojak in so tudi mnogo člankov pri-spevali razumniki iz naše solnčne za-sužnjene Goriške. Če ima Jugoslavi-ja mnogo take inteligence, kot je za-stopana v tej reviji, se ji ni treba bati za njeno bodočnost. Samo ško-da, da jih čisto politični šarlatani prevpijejo.

"DEJANJE"

Dobili smo decembrsko številko revije "Dejanje", ki je vsebinsko zelo dobra. V današnji številki S. L. smo priobčili članek "Boj za demo-kracijo", ki je vreden, da ga vsak čitatelj dvakrat prečita.

Obiščite KROJAČNICO LEOPOLD UŠAJ



ZA POMLAD

vam nudim najmo-dernjšega blaga iz angleških tovarn.

Cene nizke, zato

obiščite me in se bo-ste prepričali.

GARMENDIA 4947 La Paternal — Buenos Aires

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in elegantno oblečeni Pridite v krojačnico "Gorica", kjer boste vedno dobro postreženi.

FRANC LEBAN

Ul. WARNES 2191 (Nasproti postaje Pa-ternal.)

Pozor Rojaki!

Naznanjam, da sem spet odprl do-bro znano gostilno

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vi-nom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostor pripravi tu-di za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

V MEGLI

Novejši čas nam rodi ogromno množino raznovrstnih znanstvenih in poljudnih poučnih spisov in knjig, namenu vsakdanjega življe-nja. Ako bi bilo komu mogoče vse to prečitati in duhovno prebaviti, bi mu morala glava postati velik stra-tosforni balon z okisanimi možgani. ni čudo, da je v sedanjih dneh to-liko skisanih nazorov na svetu. Kar "pogrunta" modri možje, pa naj si bo političnega, gospodarskega ali celo poučnega značaja, vse nosi zna-ke kapitalistične kisline in veliko množino dušika. Vse to vpliva v pr-vi vrsti kot ometica za resnostne na-zore, ki jih zavedno delavno ljud-stvo proglašja za svoje. Stavi se še semintje v izgled nekdanje življenje zadovoljstva in sreče, ne da bi se povedalo, da je to srečo in zadovolj-stvo kmečkemu ljudstvu, delil bič graščinskega valpeta. Z današnjo li-teraturo meščanstva, se oblači kapi-talizem v novo obleko, s kolikor mo-goče velikimi žepi. Da je izobrazba in gotovo znanje sedanjemu člove-ku nujna potreba, tega menda ni-hče pametnih ne bo zanikal. Gotovo je pa za praktično življenje delov-nega človeka, znanje ljudske šole veliko bolj potrebno in koristno, ka-kor uganjanje oziroma znanje, koliko svetlobnih ur ali let je, oddaljena naša zemlja od kaknega velikega, komaj z najboljšim daljnogledom vi-dnega nebeškega telesa v vsemirju. Delovnemu človeku je potrebno zna-je delovne tehnike, kretanja pri raznih opravilih; poznanje delovnih posebno kmetijskih strojev. Obrtnim in industrijskim ljudem je potreb-no poznanje v njih stroko spada-jočih strojev. Vse to poznanje mo-rejo dati strokovne in druge šole. Dandanes je potrebno tudi poznanje je v porabno blago in razne izdelke; k temu je potrebno tudi znanje pri-merne doze kemije, za delo pa še fizike.

Današnjost je neka gospodarsko-tenična prehodna doba dela. Naj si bo zunanja oblika sestojala družbe ka-kršna koli, strojnemu delu in obde-lovanju se tudi kmetijstvo ne bo moglo izogniti. Dosedanji razvoj dela s stroji na kmetih kaže, da bo v tem oziru nastala še ogromna pre-kucija. Stroj bo nadomeščal ljudsko ročno delo, prav tako kot v indu-striji. Človek bo postal strežnik stro-ja in s tem znatno znižal potrebo delovnega osebja. Ta razvoj vidimo že danes. Koliko ljudi so svojedob-no potrebovali samo za mlatenje, in koliko časa je to trpelo? Danes se s strojem omilati v šestih urah s ka-kimi štirimi ljudmi toliko kot ne-kdaj s štiri mlatiči ves teden; pa so mlatili od štirih zjutraj do osmih zvečer. Oranje s pripravnimi želez-nimi plugi, sejanje s strojem, koše-nje žita, strojna mlatve, ki obenem žito tudi očisti in pleve spravlja po-sebej, slamo tudi posebej. Košenje travnikov, obračanje sena, vse to danes že dela stroj. Seveda še ne povsod. Vse to bi pri starem gospo-darskem mišljenju, pognalo celo vr-sto — skoro večino ljudi iz kmečke-ga dela. Toda kam? Industrija in obrt ne bo mogla sprejeti in zapo-sliti toliko ljudi. Rokodelstvo in tr-govina še manj. Namesto človeka bo delal pač stroj. Zaradi tega je treba že sedaj resno misliti na prihod-nost!

Na žalost smo v tem oziru še v ze-lo gosti megli. Ker se kmečko ljud-stvo precej hitro množi, se bodo mo-rale lastninske razmere spremeniti, in vpostaviti mogočnost, da bodo kmečke družine mogle živeti na svo-jih domovih; kakor industrijski de-lavec ob tovarniškem delu. Že sedaj silijo kmečki fantje in dekleta v to-varne. Kmet pa trdi, da ne more do-biti delavcev. To so že znamenja drugačnih razmer, ki glasno opomi-njajo na prihodnost, za katero bo treba polagoma preosnovati kmečko socialno življenje in delovanje. Last-ninska pravica ene osebe se bo mo-gla težko vzdržavati. Kmečka pose-stva bodo morala pač postati dru-žinska last. Seveda tudi to še ni kon-čna rešitev kmečkega vprašanja. Treba bo končno tudi preurediti ze-mljiško stanje. Veleposestva se bo-do morala razdeliti na poljedelce, ki nimajo zemlje ali jo imajo premalo. Za slovensko ozemlje bo ostala po-voljna rešitev kmečkega vprašanja

v stalni megli, ker ni dovolj rodo-vitne zemlje. Zato bodo pa kmečki strokovnjaki morali misliti na po-vzdigo dohodkov kmečkega ljud-stva. Saj imamo možnost kmečke obrti in celo industrije. Živnorejja, gozdarstvo, vođe, razni sadeži, lan, konoplja, krompir, cikorna pesa, želod, vse to bi se dalo porabiti za kmetijsko proizvajanje raznega bla-ga, ki ga sedaj kupujemo od tujcev. Pokojni dr. Krek je ravno te stvari priporočal kmetijskim zadrugam v izrabo za gospodarstvo. Po naravi dela zemljiške lastnine in po običa-jih življenja, je za svobodno in mo-ralno življenje kmečki stan najbo-lje primeren, kjer živi v prosti božji naravi nekako oddaljen od mehuž-nosti in drugih slabosti meščanske-ga življenja. V bistvu neodvisnosti ima kmet vse lastnosti svobodnega in samostojnega človeka, od česar bi mogel priti podobno zamišljeni or-ganizaciji, ki mu je nujno potrebna. Vse dosedanje kmečke organizacije so bile večinoma poizkusi. Dr. Kre-kov načrt se ni izvršil. Res se je marsikaj popravljalo, toda stavbo kmečke strokovne organizacije je treba obnoviti in ji dati res kmečko socialnega duha! Prihaja čas, ko bo moral tudi kmet seči po pomoči sku-pnosti lastnega stanu. Tudi kmet se bo moral v svojo lastno korist nauči-ti, da so trije v družbi močnejši ka-kor eden. Ako opazujemo danes kmečko gospodarstvo, vidimo, da si je prisvojil plod dela kmetov veliki kapital. Trgovina pridelkov je pov-sod v rokah suhe kapitalistične o-blasti. S pomočjo borz, se določajo cene pridelkom. Ne vprašajo pride-lovalca za cene, nasprotno se kmet ravna po cenah, ki so jih njegovim pridelkom določili borzijanci. Pri tej spekulaciji pomagajo dostikrat tudi državni činitelji, seveda vedno v korist kmeta. Državna pomoč bi bila res nujna, ako bi se kmečke za-druge politile žitne trgovine in eks-porta vseh kmečkih pridelkov in ži-vine, v kolikor to ni v škodo pre-hrane domačega prebivalstva. Na ta način bi kmet postal gospodar svo-jega dela in lastnine. Toda zato je treba, da se zemljedelec sam pobli-ga. Za kmečko gospodarstvo je med kmeti zelo malo združene brige. Vse gre le za večinoma brezplodno poli-tiko. Če se dobro razmislimo, mora-mo na žalost pritrčiti, da delovni stanvi nimajo resnih prijateljev, ki bi jim hoteli pomagati vsaj s potreb-nimi nasveti. Zato se pa topi vse v globoki in gosti megli. Vprašanje kmečkih delavcev in delavk, je v-kljub vsemu napreduku še vedno tam, kot je bilo pred morda sto leti. Tega se nekateri posestniki dobro zavedajo, žal, da posamezniki niso v stanu to v celoti popraviti. Drugi zopet ne marajo slišati o kakih iz-boljšanjih, vsaj v zavarovalnem po-gledu in delovnem času. Kmečko ljudstvo še danes nima o skupnih gospodarsko zadrugah stvarih sko-ro nobenega pojma, zato imajo pro-ti kmetijstvu spekulante in kapita-lizem lahko delo, in večno "ohcet". Zato je skrajni čas, da pride kme-čko ljudstvo iz megle nezavestnosti na sonce gospodarske svetlobe in ne-zavisnosti.

Ker je to vprašanje v ozki zvezi tudi z delavskimi interesi, zato je prav, da se tudi delavstvo kot velik gospodarski faktor zanima za to pa-nogo socialnega vprašanja. Tudi v tem smo še v megli!

(Po "Delavski Pravici")

RESTAURANT

RECREO

"EL CAÑON"

Izvrstna domača hrana, prvo-vrstno pivo in vino. — Pro-stori z vrtom, pripravi za svadbe. — Kroglijisce. Postrežba točna.

Se priporoča lastnik

PETER BASSANESE

JUAN B. ALBERDI y Gral.

PAZ — Buenos Aires

Slovenci doma in po svetu

Škof Santin za novo semenišče v Trstu

Trst, decembra 1938.

Tržaški škof mgrs. Antonio Santin je izdal okrožnico v kateri nanj vernikom, da je bila njegova prva želja, ko je prišel v Trst, zgraditev semenišča, kaiti najtežji problem je baš problem duhovniškega naraščanja. To je obenem duševni in materialni problem. V okrožnici nadaljuje: "Potrebno je, da se v našem ljudstvu razširi spoznanje tega vprašanja v njegovih pravih mejah in svest odgovornosti, ki teži na vseh. Na semenišče ne sme misliti samo škof (ki ne bi ničesar opravil sam) temveč škof, duhovništvo in verniki. Dolžnost vsakega in vseh je, ki imajo dar vere in ki razumjo potrebo, da se ne ugasne krščansko življenje v naši deželi. Vse težave, v katerih se nahaja škofija, izvirajo iz pomanjkanja duhovništva. Zaradi tega je treba vzpostaviti dovolj duhovništva, ki bo moralno in intelektualno odgovarjalo potrebam sedanjega časa, ki bi bilo polno Gospodovega duha in brižnosti za dušo".

Škof je odredil, da morajo v prihodnjih organizacijah "Pro Seminario diocesano", ki naj tudi deluje in

mora biti brez vsakega razloga in motiva ustanovljena brez odlašanja. O božiču bo vseh cerkvah posvečen en dan za zbiranje prispevkov (Giornata "Pro seminario"). Vsi milodari zbrani tega dne bodo namenjeni novemu semenišču. Vse delovanje duhovništva v mesecu decembru bo posvečeno organiziranju tega dne za semenjšče. Znano je, da že dolgo leta je precej občutljiva potreba po dušnih pastirjih posebno za kaplanije in vikarijate na deželi. Ne primanjkuje novih moči med tržaško mladino in istrskimi obalnimi mesti temveč primanjkuje denarnih sredstev za šolanje revnih semeniščnikov in le malo je podpor.

Že pred vojno je "Lega nazionale" dajala štipendije revnim študentom, ki so se vpisali v nižje semenišče v Kopru. Vsi ti so, tako pravi tržaški "Piccolo" iz katerega posnemamo gornje vrstice, dajali najboljše sadove in so ji bili vedno zvesti. Oni so bili najzvestejši zagovorniki koncilijacije med Cerkvijo in državo ter zagovorniki lateranskega pakta I. 1929.

Takih duhovnikov je treba, končuje članek in delovanje mgrs. Santina je zadosten dokaz, da bo novo semenišče zgrajeno v njegovem duhu.

Regulacija Reke

Ilirska Bistrica, novembra 1933 (Agis). — Načrti za regulacijo Reke, ki izvira izven območja nekdanje Notranjske, onkraj vasi Zabiče, in se izgublja v Škocijanski jami, segajo že desetletja nazaj. Kdo se pri nas ne spominja alarmantnih vesti o regulaciji Reke v spodnjem toku, kjer naj bi Žagarjevo posestvo ob Reki preplavila in tvorila ogromno jezero. Omenjeno Žagarjevo posestvo last znane. Deklovene družine je bilo takrat cenjeno na 3 milijone lir. Vesti o regulaciji pa so polagoma zapadle gozobjivosti, dokler se niso pred leti spet pojavile. Tako je zadavna napovedana regulacija končno le prešla iz besed v dejanje. Ni dolgo tega, ko smo na tem mestu poročali o inženirjih, ki so se pojavili na terenu in so zakoličili novo strugo. Pred kratkim pa so delavci nekega italijanskega podjetja zasidili krampe in lopate v zemljo, da izkopljejo Reki novo strugo.

Z delom so pričeli ob gornjem toku Reke v neposredni bližini vasi Koseze pri Ilirski Bistrici, nedaleč od sedanje rečne struge ter v nadaljnjem odseku med Kosezami in Ilirsko Bistrico.

Pri Kosezah se kopanje nove struge vrši s pomočjo strojne naprave, žerjava na motorni pogon. Pri delu je zaposlenih veliko število delavcev in zgleđa, da bo delo hitro napredovalo.

Struga bo, kot se domneva, široka 50 metrov in globoka 4 ter je projektirana čisto naravnost iznad Kosez proti žel, prog. Staro strugo bo prešla nekako pod železniškim mostom med Kosezami in Trnovem. Kako bo dalje potekala, ni znano, prav gotovo pa ko tekla tudi po regulaciji pod današnjem "Zareškim mostom". Vemo le to da bodo izravnavali vse številne ovinke, ki jih dela sedaj Reka med Kosezami in Trnovem tako, da bo imela voda hitrejši odtok

in večji padec.

Predpriprave za regulacijo Reke so bile izvršene že pred nekaj leti, ko se odstranili nekaj umetnih jezer, last milinarjev in žagarjev ob vodi Tudi o tem je naš list svoječasno obširno poročal, saj je bilo z odstranjenimi jezi uničeno nekaj starih in znanih mlinov in žag. Tako je na primer lastnik znanega Zemljakovega mlina in posestva Josip Valenčič dobil nekaj čez 100.000 lir odškodnine za uničene mlinke in druge naprave. Isto se je zgodilo z nekaterimi manjšimi mlini, ki so stali ob Zemljakovega višje ob vodi proti izviru. Podrli so tudi jez, ki je reguliral dotok vode k bivšemu Spilarjevemu mlinu in žagi v Kosezah, in je usmerjal del toka skozi samo vas. Ker je bila ta struga izredno plitva in ozka, je ob deževju in povodnji povzročala v Kosezah veliko škodo.

Na koseških travnikih, nekoliko desno od dosedanje struge, je vse živo. Kam bodo z odkopanim materialom, ni znano. Lastniki zemljišča, po katerem bo tekla nova struga, pa bodo z regulacijo težko prizadeti. Ne samo, da bodo izgubili dober del zemljišča, ampak uničeni bodo tudi travniki in njive na obeh krajih struge. Kako bo z odškodnino, tega danes nihče ne ve.

Ves les in grmičevje, ki so ga deloma kmetje sami zasadili ob dosednji strugi, je postal last države. Nihče ne sme več ničesar požagati in odstraniti, pa tudi, če je lastnik parcele, na kateri raste. Bržkone je postal last države tudi rečni breg sam. Komu bo pripadla osušena struga, tega tudi ne vemo.

Regulacijo bo na vsak način koristna za ves gornji tok Reke, zlasti od izvira tja doli do Topole. Reka je vsako leto ob jesenskem in spomladanskem deževju prestopila bregove, in zlasti od izvira do Bistrice povzročila na parcelah ob obeh bre-

govih precej škode.

Včasih je v jeseni odnašala pozne prideleke z njiv, odplovljala les, zemljo z njiv in travnikov, med tem pa tudi izpodjedala bregova in razširjala svojo stogo po mili volji. Drugod je spet naplavljala travnike in njive s prodrom, kosi lesa in dračjem. Veliko škode je povzročila tudi posameznim mlinom, ki jih je večkrat skoraj zalila. V Kosezah je večkrat razdrla cesto, most, udarala v hiše in gospodarska poslopja itd. Nekateri travniki so bili zaradi tega zelo močvirnati. Z regulacijo bo vse to odstranjeno in v tem ozstru bo imel naš kmet precej koristi.

Za regulacijo Reke pride najbrže na vrsto tudi regulacija Bistrice.

Ta ima sicer kratek tok, ker se kmalu izliva v Reko, vendar povzroča v Bistrici precejšnjo škodo ob nalih in ovira promet, ker preplavlja cesto na več krajih.

Tudi trnovski posestniki si obetajo od regulacije Reke precejšnje koristi. Struga teče sicer daleč od vasi, vendar bodo lahko potem mislili na uspešno izsuševanje travnikov in njiv, ki ležijo med pivško in reško cesto Del teh travnikov je sedaj ob vsakem najmanjšem deževju stalno pod vodo, ne glede na to, da loči to obsežno zemljišče od Rečne struge železniški nasip, del razmeroma suhega zemljišča in cesta. S hitrejšim odtokom vode v strugi se bodo tudi zemljišča ob obeh bregovih bolj utrčila in polagoma tudi izsušila.

Kako bo z nadaljnjimi jezovi na Reki, od katerih je prvi na Topoleu, dalje pri Novaku, Bridovcu, v Bitnju, pri Jošku, Lunju, Stružnikarju, Ambrožiču, Žagarju itd., ni znano. Morda bodo jezovi ostali, če bodo strugo povsod razširili, in kjer je potreba in možno tudi izravnavali. V spodnjem toku se dolina itak zelo zoži, struga pa je ponekod tako globoka, da tudi v najhujši povodnji ne pa, ki gre skozi vzporedno s strugo, naredi na polju mnogo škode, ceste nikjer ne doseže.

Iz kakšnega fonda bodo izvršili to obsežno delo, ni znano, niti ne, na kolikšno vsoto so proračunani vsi stroški. Pri delu je zaposleno tudi lepo število domačih delavcev, ki bodo imeli letošnjo jesen le nekaj zažulka, kljub pičli plači.

MONOPOLSKA UPRAVA ODKU-PUJE TOBAK

Monopolska uprava je te dni začela odkupovati tobak od sadilcev v Hercegovini in Južni Srbiji. Povprečna cena hercegovskega tobaka za kilogram je 15 din. Revni sadilci, ki so dobivali še pred štirimi leti za kilogram po 4-5 din, so kakor vidimo, v izdatni meri deležni gospodarskega raznaha, ki je zavladal v naši državi. Vseh sadilcev je v Hercegovini okrog 30.000, medtem ko jih je bilo pred petimi leti le 14.000. Takrat so smeli nasaditi okrog 90 milijonov stebel, letos pa že 149 milijonov.

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Ga. Aires
U. T. 54 - 3588

DOBROIDOČA

Fiambreria Alemana

se radi preselitve proda,
Natančnejše informacije se
dobi v: "Fiambreria Alemana",
(Mercado), Alvarez
Thomas 1137, Bs. Aires

jonov. Računajo, da bo letos Hercegovina dala okrog 800 vagonov izvrstnega tobaka. Posebno društvo sadilcev tobaka, katerega vodi p. dr. Mandič iz Širokega Brijega, je izvojevalo svojim članom marsikatero izboljšanje tako glede količine stebel kakor glede kvalifikacije tobaka. Silno je cenjen hercegovski tobak v Egiptu.

STRAŠEN MRAZ PO VSEJ JUGOSLAVIJI

Silovit mraz je pritisnil v vsej naši državi pred božičem. Neprizadeti niso ostali niti jadranski kraji, koder mraza skoraj ne poznajo. Celotno Dubrovnik, ki ima vedno mile zime, je doživel mraz pod ničlo. Posebno hud mraz pa je nastopil v krajih, ki meje na madžarsko ravan. Subotica je imela 15 stopinj pod ničlo. Podobno je bilo tudi z Mariborom, do koder imajo neoviran dostop vsi hladni vetrovi iz vzhoda. V Južni Srbiji in Bosni je padlo precej snega. Posledice so se takoj poznale v vsem prometu. Po napovedih sodeč pa bo mraz še hujši.

Srbska junakinja umrla

Junakinja iz srbsko-bolgarskih vojn je umrla pred dnevi v Leskovcu v starosti 75 let. Imenovali so jo "Moško Marijo", ker nikdar v življenju ni jokala niti tarnala zaradi težav in bremen, ki jih je morala nositi vse življenje. Po svoji rasti in stasu je bila podobna moškemu, pa tudi po svojem pogumu ni kazala, da bi bila Evina hčerka. Kot trinajstletno dekle je že pomagala srbski vojski, da je prenašala skrivne depeshe skozi bolgarske vrste od komitajev v glavno poveljstvo srbske vojske in obratno. Enkrat so jo Bolgari celo ujeli in jo obtožili vohunstva. Kljub vsem zverinskim mukam je ostala trda ter ni izdala niti črke.

Po devetmesečnem trpljenju so jo izpustili. V Leskovcu so jo kot junakinja spoštovali. Pa tudi med strelci je bila zelo znana. Skoraj ji ni bilo para med njimi, tako dobro je znala streljati.

"MURSKA KRAJINA" PRENEHALA IZHAJATI

Pred petimi leti je bivši poslanec g. Josip Benko pričel izdajati v Murski Soboti tednik "Murska Krajina". V božični številki je zdaj izšlo obvestilo, da bo uprava lista s 1. januarjem prenehala izdajati "Mursko Krajino". Kot vzrok navaja predvsem finančne težkoče, s katerimi se mora boriti list spričo nevernega plačevanja naročnine s strani velikega dela naročnikov, ki so list prejemale. Tako ostanejo zdaj "Novine" spet edini prekmurški tednik.

BOŽIČNICA V LJUBLJANI

Božične praznike je vsa Slovenija praznovala v precej hudem mrazu. Pred prazniki zapadel sneg je ustvaril pravo božično razpoloženje, veliko pa je bilo tudi število smučarjev, ki so za praznike odpotovali v ljubljansko okolico in na Gorenjsko, na prvo letošnjo smuko. Vsa mesta v Sloveniji, zlasti pa Ljubljana so za Božič priredila siromašni šolski mladini, brezposelnim in siromakom le-

pe božičnice. Z zgledom je prvačila Ljubljana. V stari Cukrarni je bila prirejena božičnica za revne brezdomce, druga božičnica je bila naslednji večer v mestnem zavetišču za onemogle in hiralece. Tretja pa je bila za otroke prostovoljnih gasilcev v Mestnem domu.

ZASLUŽEK SEZONSKIH DELAVCEV V NEMČIJI

Sezonski delavci, ki so bili v Nemčiji na delu so prinesli na zaslužku v celoti 24 milijonov dinarjev v Jugoslavijo.

NAJDALJŠI ŽELEZNIŠKI PEDOR V SRBIJI

Najdaljši predor v Srbiji bodo zgradili na novi normalnotirni progji od Čačka do Banjaluke. To progo grade že dve leti. Vezala bo srednjo Srbijo z zgornjo Bosno, torej kraje, ki so izredno bogati na rudninah kakor tudi na plodni zemlji. Obenem bo povezala Južno Srbijo z Bosno in z Dalmacijo. Blizu Valjeva so morali tudi zgraditi več predorov, katerih eden bo dolg nekaj nad pet kilometrov. Proga bo gotova čez eno leto.

SMUČARSKA POSTOJANKA NA JAHORINI

Izredne pozornosti in podpore je deležna planinska in smučarska postojanka Jahorina blizu Sarajeva. Kakor znano, so tam pred nekaj leti zgradili velik planinski dom, kjer je okolica polna najlepših smučarskih terenov. Kmalu so začeli številni smučarji obiskovati to planjo, obenem pa se začeli pritoževati, da nikjer v bližini ni pošte. Pred nekaj dnevi je pošto ministristvo sklenilo odpreti v enem izmed planinskih domov na Jahorini pogodbeno pošto, ki bo imela telefonsko zvezo s Sarajevom ter bo sprejemala pošiljke vseh vrst.

Črnogorski pesnik Peter Petrovič Njegoš dobi v Beogradu spomenik

Največjemu črnogorskemu pesniku vladiki Petru Petroviču Njegošu bodo v Beogradu postavili velik spomenik. Posebno pripravljalo društvo že zbira prispevke. Doslej je imelo v nekaj letih velikanski uspeh, saj je zbralo nekaj nad milijon dinarjev. Glede običaja, po katerem se izdelava spomenika poveri tistemu umetniku, ki je po natečaju dobil prvo nagrado, so se mnogi odborniki društva izrazili zelo nepohvalno. Dejali so, da se ponavadi največji in najboljši umetniki natečajev ne udeležujejo ter so zato spomeniki dostikrat umetniško preskromni. Zategadelj predlagajo, naj bi se izdelava spomenika enostavno poverila enemu izmed največjih jugoslovanskih kiparjev. Če se bo ta predlog zares izpeljal, bodo nezadovoljni vsi jugoslovanski umetniki, ki vedno protestirajo proti vsaki oddaji del brez predhodnega natečaja. Ker gre za velikanski spomenik, se bo za izdelavo spomenika potegovalo bržkone veliko število kiparjev.

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5052 (Paternal) - Buenos Aires



OD "MRTVIH" JE VSTAL

Ko so domači in sosedje objokovali njegovo smrt, se je nenadoma dvignil z mrtvaškega odra kmet Pero Brkovič iz Velike Peratovice pri Bjelovarju. Pero je bil že star in bežen. Ko se ga je pred nekaj tedni lotila bolezen, so domači spoznali, da so mu ure že stete. Bolezen se je poslabšala in Pero je v sredo umrl. Položili so ga na mrtvaški oder, da so ga prihajali kropiti njegovi prijatelji in sosedje. Pozno v noč so se sedeli ob odru, pili vino in se pogovarjali o pokojniku. Sredi te gostije pa je mrtvec nenadoma odprl oči in začel gibati z roko. Ljudje so se prestrašili. Eden za drugim so drli k vratom vsi preplašeni in zbegani. So ba je bila na mah prazna. "Mrtvec" pa se je dvignil, poklical svoje prijatelje in nato z njim pil vse do jutra. Povedal je, da se je vsega zavedal, da pa ni mogel spregovoriti niti besedice niti migniti z udi.

NAŠI UMETNIKI SE UVELJAVLJAJO

Uprava znamenite italijanske umetnostne galerije "Casa d'Artisti" v Milanu je te dni povabila znanega našega umetnika Miho Maleša, naj tam razstavi večjo zbirko svojih slik, grafik i bibliofilskih knjižnih izdaj. Maleš je to laskavo povabilo sprejel. Razstavil pa bo v Milanu večinoma tista svoja dela, ki jih je zdaj razstavil v Jakopičevem paviljonu. Kakor vidimo, se naša mlada umetnost začinja vedno zmogoviteje uveljavljati pred evropskim umetnostnim forumom.

ELEKTRIČNI AVTOMATIČNI VODIČ V TRSTU

Za božične praznike so odprli v Trstu posebno električno napravo, ki služi kot vodič. Po zgledu nekaterih velikih mest, zlasti nemških, so v Trstu zgradili posebno napravo, ki naj bi zlasti tujcem naznačila, kje se nahajajo kake zanimivosti. Naprava obstoji iz velikega tlorisa mesta, vrezanega v les, na katerem se nahaja okoli 1800 malih žarnic, poleg tega pa se nahaja malo okence, v katerem se na pritisk na gumb osvetli tabela, ki označi iskani kraj in da vse potrebne podatke. Žarnica na tlorisu, ki se zasveti, pa pokaže, kje se kraj nahaja. Ta nova naprava je zbudila med Tržičani veliko zanimanje.

Moderna bolnišnica v Gorici

Italijanska vlada je določila za dela pri gradnji nove bolnišnice v Gorici 9.000.000 lir. Po načrtih naj bi bila to ena najmodernejših bolnišnic z vsemi najmodernejšimi napravami. Zgradili jo bodo zunaj mesta, na kraju, ki je določen za gradnjo potrebnih bolniških inštitutov. Bolnišnica bo zgrajena v obliki velike črke T ter bo štirinadstropna.

NAROČNIKI!

Slovenskemu listu najlepše voščilne praznike in srečno Novo leto, če točno poravnate naročnino in mu pridobite novih naročnikov!

Pozor

Za načrte, betonske preračune in Firno, obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJSEK
Marcos Sastre 4351
Villa Devoto U. T. 50-0277

NOV PREFEKT ZA REŠKO POKRAJINO

Mussolini je na predlog glavnega tajnika fašistične stranke imenoval za novega reškega prefekta Almeriga Ongara. Dosedanji prefekt Arturo De Maineri bo postavljen na drugo mesto, verjetno višje, ker je bil prostovoljec v Afriki. Tudi novi prefekt je bil vojni dobrovoljec ter je sodeloval z d'Annunzijem pri okupaciji Reke ter je bil za svoja dejanja odlikovan z najvišjimi odlikovanji.

ZAVAROVANJE OBRTNIKOV

Načrt obrtniškega zavarovanja za onemoglost, starost in smrt je bil nedavno dostavljen vsem obrtniškim zbornicam v državi in ostalim obrtniškim organizacijam v razpravo. Nedavno je bila v ministrstvu za trgovino in industrijo konferenca predstavnikov imenovanega ministrstva ter zastopnikov obrtniških zbornic iz Ljubljane, Zagreba in Beograda, na kateri so razpravljali o osnovnih črtah in določilih osnutka, ki so ga izdelali zavarovalni strokovnjaki v ministrstvu. Načrt je bil nato tiskan in razpisan vsem obrtniškim organizacijam v preučevanje. Načrt določa obvezno pokojninsko zavarovanje za primer smrti v pristojnost obrtniških združenj, da se izrazijo zanj ali proti njemu. Preučevanje načrta bo trajalo najbrž daljši čas, ter ni verjetno, da bi se zavarovanje vpeljalo prej kakor pa prve mesece tega leta.

Nemčija naša najboljša odjemalka

47 odstotkov vsega našega izvoza v mesecu novembru je šlo v Nemčijo. Vrednost našega izvoza v to državo znaša 243 milijonov dinarjev, medtem ko znaša naš uvoz iz Nemčije po odstotkih 38, po vrednosti pa 142 milijonov dinarjev. Za Nemčijo pride Italija, ki se je našega uvoza udeleževala z 10,78 odstot., potem Združene države Anglija, Českoslovaška, Romunija, Francija, Madžarska, Grčija, Uruguaj, Švica, Argentina, Angleška Indija, Nizozemska, Belgija, Poljska, Brazilija, Ceylon, Belgijski Kongo, Egipt, Švedska, Nova Zelandija, Norveška in Danska. Med našimi kupei je prva spet Nemčija, druga Belgija, potem Českoslovaška, Madžarska, Italija, Anglija, Grčija in tako dalje.

STANJE DELAVCEV V JUGOSLAVIJI

738.449 delavcev in delavk je bilo meseca oktobra zavarovanih pri vseh okrožnih uradih v naši državi. V primeri s septembrom je število zaposlenih delavcev padlo na 16.324, v primeri z istim mesecem preteklega leta pa je bilo število letos za 20.104 višje. Število zavarovancev se je povečalo pri okrožnih uradih v Beogradu, Nišu in Osijeku, padlo pa je pri okrožnih uradih v Sarajevu, Banjaluki, Sušaku in Zagrebu. Zanimiv je tudi pregled dnevnih zavarovalnih mezd. 77.330 delavcev in delavk je zaslužilo dnevno po 9,60 din, od 9,60 do 24 din je zaslužilo 304.852 članov, do 34 din 149.844 članov, več kakor 48 din pa 103.361 članov. Povprečna zavarovana mezda je znašala 24,17 din, skupna vsota zavarovanih dnevnih mezd pa 448.801.000 din.

DALMATINSKA PRISTANIŠČA BODO PREUREJILI

Dalmatinska pristanišča bodo v kratkem začeli temeljito preurejati

in razširjevati. Vlada je nedavno odobrila za razširjenje splitskega pristanišča 24 in pol milijona dinarjev, za popravila v Šibeniku 10.621.000 dinarjev, Dubrovnik bo dobil okrog 7 milijonov za novo pristanišče v Hercegovini, v Pločah pa bodo porabili dvajset milijonov in pol. Dalmatinska pristanišča bodo na ta način usposobili, da bodo lahko v večji meri vršila veliko gospodarsko nalogo, ki jo pristanišča imajo. Poleg imenovanih zneskov je vlada odobrila tudi manjše vsote za popravila in poglobitev še večjega števila pristanišč na otokih.

VOLILNI ODBOR KONČAL Z DELOM

Glavni volilni odbor je 30. decembra končal s pregledom volivnega materiala in sestavljal točne rezultate. Poslovala so posamezne sekcije, da je delo šlo hitreje od rok. Na plenarni seji so potrdili ugotovitve posameznih sekcij, nakar je odbor začel razdeljevati mandate po volilnih okrožjih in začel izdajati potrdila izvoljenim poslancem. Nova skupščina se je zbrala na prvo sejo 16. januarja.

Proizvajanje sladkorja v Jugoslaviji

Okrog 77000 vagonov sladkorja so proizvedle vse jugoslovanske sladkorne tovarne v preteklem letu. V primeri s predlanskim letom je proizvodnja padla za okrog 700 vagonov. Ker se je pa v vmesnem času povečala tudi potrošnja računajo, da bo treba letos uvoziti v Jugoslavijo okrog 1000 vagonov sladkorja. Manjša lanskeletna proizvodnja ima vzrok v slabši kakovosti sladkorne repe.

Holandski krompir za Dalmacijo

55.000 kilogramov holandskega semenskega krompirja je prispelo te dni v Split. Kmetijske zadruge v Dalmaciji so s številnimi poskusi ugotovile, da za kakovosti dalmatinske plodne zemlje najbolj odgovarja holandski krompir ker najbolj obrodí. Zato so naročili več sto ton krompirja, ki ga bodo na spomlad posadili v skoro vseh dalmatinskih krajih. Vlada je dala posebne ugodnosti, ker je dovolila uvoz tega krompirja brez carine.

PRORAČUN BEOGRAJSKE OBČINE

355.352.350 dinarjev znaša prihodnji proračun beogradske mestne občine. Od tekočega se je novi proračun povečal za nekaj več kakor 16 milijonov dinarjev, med dohodki pa so predvidene občinske trošarine z 90 milijoni in dohodki od tranvaja ter elektrarne s 159 milijoni. Čeprav

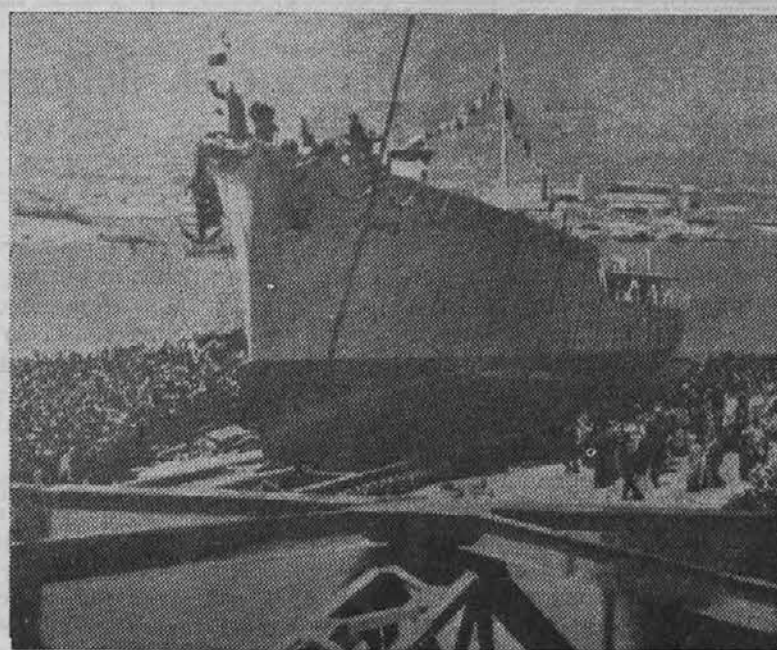
Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultraviolečni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Ciccarelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost. REVMAZEM: kila, nadua, gota, šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljučca. ŽELODEC: upadel, razširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane. GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GELO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLAVEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesечно 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12 sečno plavevanje.

Rivadavia 3070
PLAZA ONCE



Torpedni rušilec, zgrajen v kraljeviški ladjedelnici

se je proračun povečal, pa se niso povečale nobene dajatve niti trošarine.

ZEMELJSKA PLAST SE PREMIKA

Zemeljska plast, preko katere peče železniška proga iz Sremskih Karlovcev, se je zadnje dni začela ponovno premikati. Že predlanskim je začela zemlja polagoma drseti proti Donavi, ki je spremenila svoj tok in se približala progí. Proga se je zato pomaknila za dva metra iz svoje prvotne lege. Zgradili so zaščitni nasip, toda pred letom se je zemlja spet začela pomikati. Takrat so s stroški okrog šest milijonov dinarjev zasuli del rečne struge ob progí in pod progó izpeljali kanale. Vse to pa ni za dolgo pomagalo. Nedavno se je pojav ponovil. Železniška proga je resno ogrožena, velike skrbi pa povzroča dejstvo, da po tej progí teče močan mednarodni promet.

NOVO OPERNO GLEDALIŠČE V BEOGRADU

Novo veliko državno opero bodo zgradili v Beogradu. Vlada je že zagotovila potrebne kredite, zato se sedaj bavijo še z vprašanjem, kje jo bodo postavili. Nekateri menijo, da bi bil najugodnejši prostor nasproti narodne skupščine, drugi pa so zopark ob Maneži. Zaradi razpisa natečaja pa je bila v gradbenem ministrstvu seja, katero je vodil minister Miha Krek. Natečaj bo v kratkem razpisan, čim bo rešeno vprašanje prostora. Udeležiti se ga bodo smeli tudi tuji arhitekti.

REGULACIJA MURE

Muro bodo začeli v kratkem regulirati pri vasi Žabnik na črti med Veržejem in Murskim Središčem. Reka je tod dostikrat menjala strugo in vedno znova preplavljala obširne rodovitne predele. Ker sprva ni bilo misliti na pomoč s strani države, so se kmetje sami organizirali. Okrog 400 se jih je zbralo, da bodo sami s kulukom začeli uravnavati strugo reke in poskušali spraviti tok v staro strugo. Ko so z delom začeli, pa so opazili, da bi z uspeho regulacijo na svojem odseku pospešili nevarnost poplave na nasprotni strani ležeči vasi Hotize. Povrh tega pa jim je voda odnesla zaščitni nasip, ki so ga bili komaj zgradili. Končno se jih je vendarle usmilila oblast ter je finančno ministrstvo odobrilo za regulacijo dva milijona dinarjev. Gradbeni minister dr. Miha Krek je pred nekaj dnevi podpisal odlok, da se regulacijska dela takoj začno.

ZA POMOČ BEDNIM

Z velikim uspehom deluje v Beogradu "zimsko pomoč", organizacija za podpiranje brezposelnih in bednih. Stalnemu organizacijskemu

odboru načeljuje kneginja Olga, a podpredsednici sta žena predsednika vlade dr. Stojadinovića, ter žena beogradskega župana Ilića. Posebno župan Ilić je uporabil vsa možna sredstva, da je v krog darovateljev pritegnil zlasti imovite sloje. Nekateri tovarnarji so darovali po več deset tisočev dinarjev, mnogi razne obleke in obutev, a Delavska zbornica je darovala celih 100.000 din, medtem ko je sama razdelila med brezposelne delavce 70.000 din. Računajo, da bo "zimsko pomoč" zbrala samo denarnih podpor za okroglo milijon dinarjev.

Zaposlitev tekstilnega delavstva na Parovski Loki

V začetku novega leta bo zaposlila nekaj delavcev nova kranjska tekstilna tovarna "Teza", ki je bila zgrajena letošnjo jesen na Farovski Loki. Pozneje bo razširila svoj obrat in zaposlila še več delavcev. Prednost nove tovarne je v tem, da je polnoma domača, to se pravi: zgrajena je iz popolnoma domačega kapitala, vodijo jo izključno domačini in tudi delo so dobili le domači delavci. Idejo za novo tekstilno tovarno je dal kranjski dekan g. Matija Škrbec. G. Škrbec je namreč že v Tržiču pred kakimi desetimi leti ustanovil, domačo tovarno za usnje "Runo", ki še sedaj z velikim uspehom obratuje. Prvi razgovori o tekstilni tovarni v Kranju so bili pred dvema letoma, vendar je takrat ideja za nekaj časa navidezno zaspala zaradi pomanjkanja kapitala. V letošnji zgodnji pomladi pa je zavladalo za novo tovarno spet zanimanje. Na ustanovnem obnem zboru "Teza", ki je bil 31. marca 1938, je že prisostvovalo več ljudi, med njimi tudi precej delavstva, ki so se odločili, da bodo pristopili kot družabniki. Sklenjeno je bilo nadalje, da se takoj naroče potrebni stroji in sezida stavba, ki bi bila sposobna za namestitve 40 strojev ter izdelana tako, da bi jo v ugodnih razmerah lahko razširili. Od tega obnega zbora je agilno vodstvo družbe napelo vse sile, da bi čimprej sezidalo tovarno in dobilo pravice za obratovanje: število deležev je rastlo in v vsakim novim deležem se je krepila moč družbe. Tudi vnaprej prejema družba "Teza" nove družabnike. Družba želi, da bi si tovarna še bolj opomogla, tako da bi pozneje lahko dajala svojem delavstvu dober kos kruha. Omogočeno je tudi vsakemu poštemu delavcu, da postane z vplačilom deleža član družbe, kakor je že do sedaj več delavcev solastnikov ustanovljenega podjetja.

Trgovina čevljev BELTRAM

Vam nudi na izbiro najbolj modernih čevljev in raznovrstnega obuvala; sportnih čevljev, poletnih copat ter šolskih potrebščin.

Se priporoča ALBERT BELTRAM

DONATO ALVAREZ 2283 vogal CUCHA-CUCHA

P A T E R N A L

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Mišljenja ruske emigracije so deljena

Pariški proces zaradi ugrabitve generala Millerja, predsednika ruskih belogardnih bojovnikov, je bil ob velikanski pozornosti francoske javnosti v decembra zaključen z obsodbo soproge generala Skoblina, bivše operne perva Plevickej. Jarko je osvetlil mračno podtalno delovanje boljševiških tajnih agentov, na drugi strani pa je opozoril na usodo ruskih emigrantov, razkropljenih po vsem svetu. Dvajset let mineva, odkar so se številni pregnanci iz prostrane ruske domovine razkropili po zemeljski obli. Dorašča že drugi rod, ki je prišel na svet izven svoje prave domovine. Kaj družni ruske emigrante? Kaj jih razdvaja? Kakšne so struje med razkropljeno množico, ki bi kompaktno naseljena lahko tvorila majhno državo?

Ruska emigracija, ki se je pričela v juliju 1917 in je dosegla višek v letih 1921 in 1922, je spravila po svetu tri milijone brezdomcev. Ta množica danes ne predstavlja v političnem pogledu nikakšne enote. Kakor nam pripoveduje knez Nikolaj Masalski, se Rusi v emigraciji še vedno delijo po politični orientaciji iz predvojne dobe. Pred vojno so bili nekateri pristaši za približevanje Rusije osrednjim državam. To so bili germanofili nasproti večini pristašev antante, nasproti antantofilom. Cela desetletja so se vrhovni sloji tako delili in ta delitev se je primeroma zrcalila celo v tem, da je nekatera ruska gospoda hodila na počitnice v Avstrijo ali Nemčijo, večina pa v Francijo in Anglijo. Razlika v politični smeri se je potem pokazala v emigraciji v tem, da se je del emigrantov ustavil v Avstriji in Nemčiji, ostali pa v državah, ki jih je v vojni družila antanta. Poleg politične opredeljenosti so si posamezniki iskali zavetje še po drugem prepičanju: monarhisti so se znašli v osrednjih državah Evrope in v Angliji, republikanci pa skoraj izključno na Češkoslovaškem in v Franciji. V Prago so prišli tudi člani vlade Kerenskega.

Seveda stremijo vsi emigranti po Evropi, ki niso prikriti agenti Moskve, za enim samim smotrom: kako bi v Rusiji odstranili vladno sovjetov. Kaj naj bi temu sledilo, v tem se pa Rusi po svetu nikakor ne strinjajo. Del političnih beguncev vidi rešitev in bodočo srečo v obnovi absolutistične monarhije. Drugi si želijo ustavno vladati po angleškem vzoru. Tretji prisegajo na prapor buržoazne republike, vsaj po francoskem vzgledu. In četrti se trudijo dokazovati, da lahko edino socializem obdrži oblast v Rusiji. Do lani je baje naraščalo število pristašev monarhije. Kdo ima zdaj večino, je težko uganiti.

Drugačno sliko kaže politična emigracija izven Evrope. Država Mandžukuo je sprejela visok odstotek ruske emigracije. Na Kitajskem in Japonskem so monarhisti. Toda vprašanje ruske monarhije se venomer spotika na tem, da ni več pravega splošno priznanega pretendenta na ruski prestol. Veliki knez Ciril Vladimirovič, nečak umorjenega carja, je nedavno umrl v Franciji. Kot poglavar dinastije Romanovih se je bil dal dne 31. avgusta 1924 oklicati za carja. Toda njegov oklic ni bil preveč vpošteván. Eni so možu očitali, da je še pred odstopom carja Nikolaja II. kot poveljnik gardne morarice prišel v durno z rdečim trakom na prsih in se je kot revolucionar predstavil začasní vladí. Drugi so mu oporekali zategadelj, ker bi moral po ruskem zakonu biti sin pravoslavnih staršev, a njegova ma-

ti velika kneginja Marija Pavlovna je bila ob sinovem rojstvu kot vojvodinja Meklenburška še protestantka. Po smrti poveljnika carja poudarjajo nekateri ruski monarhisti, da Romanovi sploh niso bili kaj priča popularni: zato iščejo novo dinastijo, nemara Rurike. Ti so vladali pred Romanovci, v dobi od 862 do 1598. Moskovska veja tega rodu je usahnila, starejša veja pa baje še brsti v sedemnajstih družinah.

Pristaši Romanovcev prebivajo v znatnem številu v Franciji in deloma na Daljnem vzhodu. V Parizu je centrala Mladorusov, ki želijo monarhijo s sodelovanjem sovjetske vlade. Na del ruskih beguncev so seveda vplivali dogodki v osrednjih evropskih državah in so nastale tudi med njimi "fašistične" struje. Publicist Solonevič je lani opozoril v svojem protiboljševskem listu v Sofiji, da so boljševiki poklonili ruskemu narodu že zažost "firerjev". Pravi, da fašistična struja v emigraciji doslej ni pokazala še nobenega moča, ki bi bil sposoben postati vodja Rusije, pač pa se je seveda pojavilo mnogo takih, ki bi to radi bili, čeprav imajo v ta namen premalo soli.

Najmočnejša je vseruska fašistična stranka v Ameriki z Vonsijackim na čelu. V Nemčiji se je po nacistični revoluciji postavil na čelo ruskih emigrantov kot bodoči "firer". Rusije neki gospod Andrej Polchau, ki je bil sicer v Rusiji rojen, vendar rusčino le slabo obvlada in si je nadel psevdonim Svetozarov. Kmalu pa je bil od Nemcev odstavljen in je na njegovo mesto prišel general knez Avalov, ki pa v resnici ni general in tudi ne knez in tudi ne Avalov, marveč se piše Bermont. Kmalu so ga razkrinkali in je pobežnil. Po teh neprijetnostih se je organizacija spremenila v "Ruski narodni svobodni pokret" (RNOD) poleg njega pa je zrasla še druga fašistična organizacija "Ruski narodni in socialni pokret". Njun pomen je nekaj malega nad ničlo. Iz Pariza širi svoj vpliv monarhistična "Ruska vsevoljska zveza" (ROVS), ki ima svoje pripadnike po vsem svetu. Ta zveza je posebno stopila v ospredje pred letom dni, ko je bil ugrabljen general Miller. Pomen te zveze lahko precenimo predvsem po tem, da sta bila že dva generala, njena voditelja (Kutjepov in Miller), zapored ugrabljena po skrivnostnih mahinacijah sovjetskih agentov.

Vse emigrantske organizacije bolehalo na ideološki razbitosti svojih članov. V posameznih državah se skupine ruskih emigrantov najraje prilagajajo vladinim strankam. Skupnost ruske emigracije po svetu bo (po sodbi kneza Nikolaja Masalske-

ga) nastopila nemara šele tedaj, ko bo ruska emigracija končno razumela preprosto resnico, da samo strunenost okrog gotove ideje, določenega programa in enotnega smotra lahko vodi k uspehu. Dotlej je moč ruske emigracije po svetu ohromela.

PREKOP MED GRSKIM JEZEROM IN JADRANSKIM MORJEM

Četvorica največjih italijanskih jezer, Veliko jezero (Lago Maggiore), Komsko jezero, Garsko jezero in Izejsko jezero, bo imela v razvoju italijanskega gospodarstva veliko vlogo. Izkoristiti jih hočejo za izboljšanje pašnikov po Lombardiji in Benečiji, kar bi dvignilo živinorejo, poleg tega bi voda namakala gornjeitalska riževa polja in končno bi koristila tudi za večjo proizvodnjo električnega toka.

Kakor poročajo, bodo pritoke in odtoki teh jezer regulirali s sistemom zapornic. Istočasno bodo zgradili večje število majhnih prekopov. Na ta način bodo izenačili vodno stanje v dobah, ko je zavoljo tajanja snega vode več nego preveč, in v dobah ko vlada suša. Jezera postanejo ogromni, kontrolirani vodni rezervoarji in tako obsežnega načrta do danes še niso izvršili.

Vsa dela so preračunali na pet let trajanja. Ves sistem prekopov bo dolg 150 km, dokončali ga bodo v treh letih in bo veljal 200 milijonov lir. Ob velikem jezeru bodo gradili tri elektrarne, ki bodo dajale letno 265 tisoč Kw. Podobne naprave bodo tudi ostala jezera. Garsko jezero pa mislijo s prekopom zvezati z Jadranskim morjem, katerega so začeli že graditi. Po prekopu pa bodo zamogle pluti tudi manjše ladje.

STATISTIKA PRILJUBLJENOSTI

Poleg drugih v Evropi povsem neznanih ustanov, ima Amerika tudi "Institute of Public Opinion", zavod za proučevanje javnega mnenja, ki včasih na podlagi svojih opazovanj kaj napoveduje, ali pa tudi razglasi, kako je ta ali oni pojav ali dogodek javno mnenje sprejelo. V svojem delu se je zavod že tako izpopolnil, da večkrat daje sociološko popolnoma zanesljiv pregled javnega mnenja in je na primer zadnje volitve predsednika Združenih držav Severne Amerike napovedal nekaj dni naprej in se je zmotil samo za 2%. Vsako leto ta zavod tudi objavlja, kako je v Ameriki ta ali ona država priljubljena. Letošnji pregled je objavil pred nekaj tedni, da ima Anglija 47% priljubljenosti (brez večjih izprememb v primeri s preteklim letom), Francija je na priljubljenosti udeležena z 12% in si je svoj položaj v javnem mnenju nekoliko izboljšala. Nemčija uživa 4% priljubljenosti (lansko leto ji je zavod prisodil delež 8%).

Boljševiška vohunka na zatožni klopi

Lansko leto septembra meseca je iz Pariza izginil ruski emigrant general Müller, voditelj ruske emigrantske organizacije. Policija je najprej zaslišala generala Skoblina, s katerim so generala Müllerja videli še zadnji večer, preden je izginil iz človeške družbe. Po zaslišanju pa je tudi general Khoblin izginil in nikdar več ni bilo nobene sledi o njem. Osem let prej pa se je na prav tako skrivnostni način izgubil general Kutjepov. Vsa javnost s policijo vred je slutila, da ima tu vmes svoje prste GPU, ki po pariških agentih skrbi, da nasprotniki Stalinovega režima po Evropi, ki motijo njegovo politično mrežo, sproti izginjajo s sveta. Toda kdo so ti agenti, ki sredi Pariza izvajajo obsodbe, ki so padle v pisarnah GPU v Moskvi? Z neko skrivnostno ladjo v pristanišču Le Havre, ki je po vsakem takem dogodku odpeljala na odprto morje in izginila v neznano smer, se končujejo vsi sledovi. Toda javnost je razburjena, ker slednjič nihče ne ve, kdaj se bo zameril Kominterni in po vsakem GPU lahko na ta način iztegne roko!

Ko je izginil general Skoblin, je policija prišla njegovo ženo, ugledno damo in duhovito družabnico Nadjo Vasiljevno Plevickajo, ki je zlasti slovela kot pevka ruskih narodnih pesmi. Sukala se je veliko v ruskih emigrantskih krogih v Parizu, bila je središče družbe nekdanjih častnikov carske armade, s svojim možem, ki je bil uslužben v pisarni organizacije pod vodstvom generala Müllerja, je skoraj sleherno leto odpotovala kam na sever, v Skandinavijo — v vsem življenju teh dveh se je poznalo, da denarja ne primanjkuje. Ti krogi so seveda veliko politizirali in snovali načrte za vstajenje Rusije. Ko pa so "madame Skoblin-Plevickajo" na policiji vprašali, s čim se peča in s čim sta z možem mogla razmeroma tako sijajno živeti, je vztrajala na tem, da ona živi samo za rusko narodno pesem, s katero poživlja družbo nekdanjih carskih častnikov, politika pa da ji je povsem neznana obrt. Pri preiskavi na njenem stanovanju pa je policija našla obsežno korespondenco, iz katere je bilo razvidno, da je imela arhiviranka že dolgo dobo mnoge politične niti v rokah in da ji je vse skupaj — njen poklic kot pevke in njen mož — le krinka, s katero je pred oblasti, pred družbo in pred možem prikrivala svojo pravo vlogo. Podani so bili prvi migljaji, da je bila ta žena nekaka voditeljica GPU za Pariz — in ga. Skoblin-Plevickaja ni več prišla iz preiskovalnega zapora, v začetku prejšnjega tedna pa se je proti njej pričela razprava, ker jo je državno pravdnštvo obtožilo mnogih prej navedenih zločinov.

"Obnoviteljica nove ruske narodne pesmi", kakor jo imenujejo v uradniških krogih, se je rodila leta 1880 v jugozahodni ruski pokrajini Kursk kot hči manjšega posestnika. Že zelo zgodaj je kazala, da bo dobra pevka in — da se nikdar ne bo oprijela resnega dela, preveč jo je veselilo pohajkovanje. Kot 12-letno dekletce je že pobežnila z doma in se preživljala s tem, da je po vaseh — pred cerkvami, na sejmi — prepevala. Policija jo je prišla in spravila v zavod za vzgojo zanemarnjenih otrok. Dve leti je strpela, potem pa nšla. Policija jo je znova ujela in potisnila nazaj na uradno pot vzgoje in poboljšanja. Tako je čepela in pretuhtala v tem zavodu vsa leta do svojega 20. leta. Tedaj pa je v bližino zavoda zašel potujoči cirkus in — potegnili jo je ven. Pridružila se je cestni pevski trojici in z njo pela po cestah, brezicah in pela o prostorni Rusiji, o Volgi "ruski reki". Romantika od ničesar omejenega, ukamorasmerjenega življenja se je zasedla opet of upod 401 EN 1132 lee Plevicki in sta se poročila. S tem

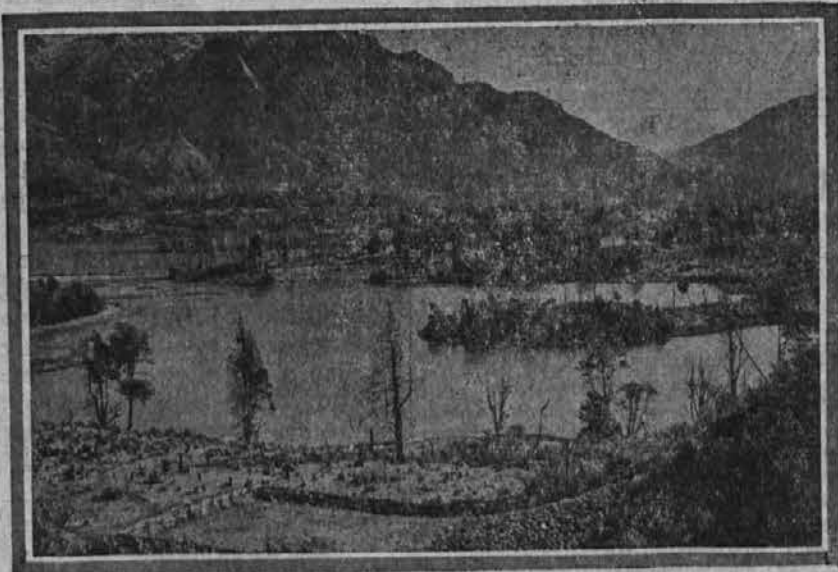
je prej neznana pocestna pevka dobila v družbo za eno stopnjo višje: dobila je ime, ki ga je ohranila preko vseh izprememb, ostala je Nadja Vasiljevna Plevickaja. Prvi mož jo je pripeljal v Moskvo, kjer je nedanje kmečko dekle čimdalje bolj izgubljal prah ceste in se kmalu udomačilo na parketu. V Moskvi se je znašla s slavnim pevcem Sobinovim — poročila se je z njim, se od prvega ločila in z drugim odšla v carski Petrograd, kjer jo je Sobinov vpeljal v dvorsko družbo. Tu že nihče več ne ve, odkod je doma, kakšna je njena preteklost — mlada je, lepa in duhovita in pevka, to je ves njen kapital, ki ga pridno nalaga. Njen drugi mož bi ji preskrbel, da bi se v carski operi izobrazila in izpopolnila v petju, toda Nadja Vasiljevna Plevickaja tega ne mara, hoče ostati ljudska pevka, nevezana ne na note ne na dirigenta. Kmalu se loči od drugega moža in se poroči z grenadirskim častnikom Levitskim. Začno se leta sijaja, velikih prireditvev in reprezentance, v katerih je Plevickaja zaslovela po vsej Rusiji. Ob vojni je odšla kot bolniška streljica na fronto, kjer je častnikom po bolnišnicah prepevala ruske pesmi.

Pride revolucija. Njen mož Levitski se pridruži rdečim. Žena je povsod z njim, saj je komunistka po duši in sreu in po življenju. Novembra leta 1919 pa beli ujamejo oklopni vlak rdečih in Levitski s svojo ženo pade v ujetništvo vojakom slavnega Kornilovega regimenta, ki ga vodi mlad častnik. Skoblin. Tu se zvežejo pota Skoblina in Plevickaje. Še v beli armadi je Skoblin hitro napredoval in se kot generalmajor poročil z 10 let starejšo Nadjo Plevickajo, nekdanjo svojo ujetnico. Po razpada bele armade se oba zatečeta v emigrantsko in pridela v Pariz. Družba pa kmalu spozna, kakšno je razmerje v tem paru in generala Skoblina se prime ime "general Plevickaja", ves je pod vplivom svojo nepreračunljive žene, ki jo pozna tako, kakor se mu je pač sama predstavila.

Odkar je izginil voditelj ruske emigracije v Parizu, general Kutjepov, je na njegovo mesto stopil general Müller, ki si je za svojega sodelavca kmalu prevzel generala Skoblina. Skoblin je imel nalogo vzdrževati zveze s Sovjetsko Rusijo, da bi njihova organizacija v Parizu bila vsak čas točno obveščena o stanju v posameznih pokrajinah in da bi mogla posegati tudi vmes in tako vplivati na razvoj v Sovjetski Rusiji. Pa so izginili Kutjepov, Müller in za njim Skoblin, pozneje pa še trije drugi agenti. Ostala je le še N. V. Plevickaja, ki stoji pred sodiščem.

V razpravi proti ge. Skoblin, ali z drugim imenom Nadji Vasiljevni Plevickaji, se mreža sovjetskega vohunstva čim dalje bolj razpleta. Obtoženka vsako zvezo z GPU odločno in začuda mirnodušno taji, čeprav številne priče to skoraj neizpodbitno dokazujejo. Tako je vdova po generalu Kutjepovu pred sodiščem izjavila, da ji je obtoženka sama pripovedovala, kako se je v Rigi sešla z agenti GPU in je bil njen mož Skoblin tudi zraven.

Zadnja priča pa je bil nekdanji polkovnik v ruski armadi, sedaj taksišofer v Parizu, Savin. Ta je izjavil, da sta generala Müllerja in mor da prej že tudi generala Kutjepova odpeljala general Chatilov in Kolpiti, ki sta sicer oba padla v emigrantsko, boljševškemu režimu nasprotno družbo. Kritični večer je namreč Savin pred neko kavarno na ulici Champs Elysées videl nekega grofa Mendez de Sevilla, ki je s prej omenjenima prišel z močnim avtomobilom, v katerega je potem sedel tudi general Müller. S to pričo je bila zadnja razprava prekinjena.



Rio Negro, kjer je naseljenih precej naših ljudi iz Dornberga pri Gorici in Sv. Vida pri Vipavi

KROJAČNICA
"PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Izdelujem moške in ženske obleke. — V zalogi imam za 1938/39 leto tudi vsakovrstnega pomladanskega in poletnega blaga; za moške \$ 55,— za ženske \$ 45,—

Za obilen obisk se priporoča rojakom in rojakinjam

STANISLAV MAURIČ
DONATO ALVAREZ 2059
pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

ZALOGA DOBREGA VINA

Franc Kurinčič
— Ne pozabi GARAY 3910 —
telefon 61-5384
BUENOS AIRES

CON FRIO, CON CALOR
B E B A
QUILMES ¡LO MEJOR!

Črnošolci in "mago" Baigorria

Oni dan me je pot vodila po Paternalu.

Nekdaj se je reklo — slovenski Paternal. Pa tudi danes, čeprav so se nekateri odselili.

Dober dan!
Le naprej, le naprej, gospod nune!
Boste en "čop"?

Kar hitro je stal pred menoj vrček piva.

No kako pa ste vi kaj?

Vročje je, prav pasje je.

Samo da bi kmalu zaprli tistega copernika, ki dež dela. Saj bomo zgorili. Čuden patron ta Baigorria, ki s tako vročino dež pripravlja. Kar zapreti ga bodo morali, tako so menile ženske. Pa kar hitro sta bili dve stranki. Ena je bila za "maga", ena pa proti njemu. ... Saj one dneve cel Buenos Aires ni govoril o drugem kot o coperniku, ki dela dež. ...

Kaj pa vi rečete, gospod nune, kaj je na tem.

Kaj bo na tem? Saj ste že slišali kdaj o črnih šolah! Naša mati so pravili o nekem študentu, ki je "kuhal". Potem je pa njegova mati odprla okno in mu je toča skozi okno ušla in je bilo jo. Samo tega nihče prav ne ve, če je bilo to v Butalah, veste tam, kjer so imeli Cefizlja za policaja, ali je bilo to v Ribnici. ... To se je že pozabilo.

Črnošolec! Da, da! — je pokimal Franjo. Ste pravi tički vi "farji"!

Hvala lepa za poklon, za "tičke" in "farje". Rad bi pa vseeno vedel,

kaj ste hoteli reči.

Nič. Kaj bi rekel. Samo tako. ...

So ljudje, ki so tako modri in toliko neumni, kot tisti "vlah", ki sem ga srečal, ko sem šel na Sveto Jero, ki je najvišja gora v dolenskih Gorjancih. Mirno sem stopal po svoji poti; malo sem molil brevir, malo pa opazoval nov svet, ki se mi je odpiral. Pa so tam poleg obračali seno.

Bog daj srečo, sem pozdravil!

"Kaka biti to če sreča, kad če toča tuči. ..." mi je zatrobil.

Hm, da, črna suknja se nekaterim nevarna zdi. ...

Nazadnje smo bili le v stvari.

Saj res, gospod Janez. Torej bomo imeli tudi tukaj novo mašo?

Počakaj Mica z novo mašo. Sedaj imamo črnošolca in copernika, potem pride pa še nova maša, je silil eden. Ali je res kaj na tem?

O ti moj kristjan! Če vam bi zastavil vprašanje: verjete v Boga Očeta vsega? ... tako kot tedaj, ko so vas nesli h krstu, — bi kar debelo pegledal in si ne bi upal določno odgovoriti. ... čeprav je vsakemu mislečemu človeku jasno, kaj je na to odgovoriti. Saj je to resnica, ki je čisto jasna iz božjega razodetja in tudi pamet sama jo izpričuje. ... Če bi vam pa začel razlagati: v kolonovanem žegnu je taka molitev, da če jo črnošolec moli naprej, pride sova na okno gledat, če jo pa moli nazaj, se naredi toča. ... To bi nemara kar precej verjel, kajne? ... Bog ve, če niste kot tisti rojak, ki je imel bolno hčer in hodil po "zdravila" k "špiritistu". Enkrat mu je dal bele sveče, drugič pa črne, potem mu je dal raznih svetinjc, seveda za zelo lepe denarje. Nazadnje mu je dal vrečko stolčenege oglja z besedo: če to ne bo pomagalo, je pa "zakleta" in

ji ni več mogoče pomagati. ... Potem ko je izvalil od očeta pet tisoč pesov in je vedel, da nima več. ... Pustimo na miru take marnje. Svet vodi Bog po svojih postavah. Kadar pride človek do tega, da pogleda v skrivnostno božjo delavnico in izsleda kake so tiste postave, po katerih Bog svet vodi, lahko tudi človek dobi v roke kako nitko. Saj so odkrili že marsikaj. Koliko skrivnosti nam se je odprlo z elektriko. ... Tudi dež in druge podnebne pojave vodi Bog s stalnimi zakoni, v katerih delujejo električne in magnetične sile. Zato samo po sebi ni nič nemogočega, da kdaj človek tudi v tiste skrivnosti božjega stvarstva pogleda. Saj prav zato je Bog človeku pamet dal, da proučuje bogastvo tega, kar je On ustvaril, in iz vsega skuša razumeti, da mora biti On sam, ki je vse te čudovite zakone postavil, zares neskončno moder; neskončno modrejši kot človek, ki že tisočletja napenja svoje možgane, da bi te zakone odkril! In še vedno je toliko ugank, katerim ni videti rešitve. ...

S črnošolcem ni torej nič, če hoče delati s kolomanovim žegnanim in s križi. ... Če pa skuša po načinu Baigorrijevem, bo pa nemara res kdaj lahko izvalil kako ploho. ...

Zaenkrat pa zgleda, da Baigorria raje dela svoje poskuse tam, kjer se mu ni treba zagovarjati pred nikomur. Če bodo neki dan iznašli take aparate, ki bodo regulirali dež in vročino in mraz, se Bog tega ne bo čisto nič ustrašil, kakor se oče nič ne boji otroka tedaj, kadar shodi, ker njegovo trmo in upornost še vedno lahko ukloni, kadarkoli hoče.

*

Le pustimo tega copernika in črnošolce.

Bolj prav bo, če se pomenimo o novi maši. Torej bo res nova maša?

Seveda bo. Zapel jo bo Vladimir Zmet. Tisti, ki so iz Vipavskega doma, gotovo kaj poznajo to ime. V Vitovljah, od koder je novomašnikov oče doma, je celo v kamen vklešano ime enega izmed prednikov.

V DAR DOBITE
na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6, lepo sliko v barvah.
Odpri tudi ob nedeljah.
Atelje MARKO RADALJ
Facundo Quiroga 1275 in 1407
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Ana Chrpova
Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Ana Chrpova
Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Ana Chrpova
Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Ana Chrpova
Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Ana Chrpova
Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Ana Chrpova
Slov. babica

ji ni več mogoče pomagati. ... Potem ko je izvalil od očeta pet tisoč pesov in je vedel, da nima več. ...

Pustimo na miru take marnje. Svet vodi Bog po svojih postavah. Kadar pride človek do tega, da pogleda v skrivnostno božjo delavnico in izsleda kake so tiste postave, po katerih Bog svet vodi, lahko tudi človek dobi v roke kako nitko. Saj so odkrili že marsikaj. Koliko skrivnosti nam se je odprlo z elektriko. ... Tudi dež in druge podnebne pojave vodi Bog s stalnimi zakoni, v katerih delujejo električne in magnetične sile. Zato samo po sebi ni nič nemogočega, da kdaj človek tudi v tiste skrivnosti božjega stvarstva pogleda. Saj prav zato je Bog človeku pamet dal, da proučuje bogastvo tega, kar je On ustvaril, in iz vsega skuša razumeti, da mora biti On sam, ki je vse te čudovite zakone postavil, zares neskončno moder; neskončno modrejši kot človek, ki že tisočletja napenja svoje možgane, da bi te zakone odkril! In še vedno je toliko ugank, katerim ni videti rešitve. ...

S črnošolcem ni torej nič, če hoče delati s kolomanovim žegnanim in s križi. ... Če pa skuša po načinu Baigorrijevem, bo pa nemara res kdaj lahko izvalil kako ploho. ...

Zaenkrat pa zgleda, da Baigorria raje dela svoje poskuse tam, kjer se mu ni treba zagovarjati pred nikomur. Če bodo neki dan iznašli take aparate, ki bodo regulirali dež in vročino in mraz, se Bog tega ne bo čisto nič ustrašil, kakor se oče nič ne boji otroka tedaj, kadar shodi, ker njegovo trmo in upornost še vedno lahko ukloni, kadarkoli hoče.

*

Le pustimo tega copernika in črnošolce.

Bolj prav bo, če se pomenimo o novi maši. Torej bo res nova maša?

Seveda bo. Zapel jo bo Vladimir Zmet. Tisti, ki so iz Vipavskega doma, gotovo kaj poznajo to ime. V Vitovljah, od koder je novomašnikov oče doma, je celo v kamen vklešano ime enega izmed prednikov.

V DAR DOBITE
na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6, lepo sliko v barvah.
Odpri tudi ob nedeljah.
Atelje MARKO RADALJ
Facundo Quiroga 1275 in 1407
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Ana Chrpova
Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Ana Chrpova
Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Ana Chrpova
Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Ana Chrpova
Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Ana Chrpova
Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Ana Chrpova
Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Ana Chrpova
Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Ana Chrpova
Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.



Žužemberk na Dolenjskem

Ali je to tisti gospod, ki smo ga videli tedaj, ko je bila Doktoričeva srebrna maša?

Da. Prav on je. Tedaj je bil v šolah. Visok, slok fant.

Glej si kaj. Kdo bi si mislil, da se tudi kaj tega more tukaj zgoditi. In je zanimivo to, da on prav lepo govori po slovensko, in da ni pozabil svojega materinega jezika.

Ne samo govori, tudi piše. Saj ste v Duhovnem življenju že večkrat videli njegovo ime.

Tisti dan bomo pa zares prišli, je menil Franjo. Kdaj pa bo to?

Kmalu. Dne 5. februarja na Paternalu in teden pozneje na Avellanedi ponovitev.

Ob tej priliki pa pričakujemo tudi druge slovenske duhovnike, ki žive v tej zemlji. Novomašni govornik bo g. Doktorič, ki bo tedaj prihitel iz Montevidea.

Upamo, da nas bo obiskal tedaj tudi g. Alojzij Roek, ki je kanonik v žilskem Concepcionu.

Hladnik Janez

CERKVENI VESTNIK

22. jan. Maša na Avellanedi. Molitve na Paternalu.

29. jan. Maša na Paternalu za Simona Meline. Molitve na Paternalu. Slovesnost nove maše se bo vršila 5. februarja na Paternalu in 12. februarja na Avellanedi.

Na Avellanedi bo isti dan (12. febr.) pop. tudi proslava svobodne Slovenske krajine, ki je leta 1919 doživela dan svobode v Jugoslaviji.

Vse naročnike Bogoljuba, Glasnika in drugih listov iz domovine spomnim, da imate priliko poravnati naročnino pri meni, da ne boste imeli skrbi za to stvar. Zelo priporočim, da si naročite verske liste iz domovine, kakor tudi Domoljuba. Naročnina za Domoljub (tednik) 8 pesov letno.

Hladnik Janez

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

Rojaki

Predno si naročite obleko

OBIŠČITE

KROJAČNICO

Cirila Podgornik

ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih.

CENE ZMERNE

TINOGASTA 5231

Villa Devoto

Poslužujte se
PREVOZNEGA PODJETJA
"Expreso Gorizia"



Franc Lojk

VILLARROEL 1476

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-5172 — 54-2094

U. T. 54-

KOBILA IN ŽREBE

Lepega pomladanskega dne sta se pasli na velikem travniku kobila in žrebe. Mati je vedno pazila, da je žrebe imelo najboljšo travo. Zato ga je vodila vedno okrog najlepših cvetic.

Ko se je pa žrebe dovolj napaslo, je začelo skakati in tekati okrog po travniku. Mati je vedela, da je tako igranje nevarno, pa je opozorila žrebe naj bo previdno in naj le počasi hodi okrog, kar mu bo po dobrem zajutruku dobro storilo.

Žrebe pa ni poslušalo svarilnih klicev kobile in je kar naprej tekal, kakor, da mu ima zmanjkati zemlje pod nogami. Med lepo visoko travo pa so se skrivale tudi večje in manjše jame in jarki, katerih žrebe v svoji neznanosti ni opazilo. V eno takih jam je vtaknilo svojo drobno nožico, katera se je radi sunila takoj zlomila. In konec je bilo veselja skakanja. Kobilica je takoj v skrbeh prihitela, da pomaga žrebetu vstati, ali nista nič opravili, ker noga ni več služila svojemu namenu.

Mati je začela v skrbeh rezgetati, da bi tako priključila ljudi na pomoč. Ko je prišel gospodar in videl kaj se je zgodilo, je ukazal naj žrebe takoj odpeljejo in ga zakoljejo, ker za drugo rabo ni več.

Uboga kobilica je sedaj ostala sama, brez svojega dragega žrebeta. Vsak dan ko so jo spustili na travnik, da bi se napasla, se je spomnila nesrečnega žrebeta in namesto, da bi jedla sladko travo, je ure in ure stala na enem mestu in žalovala za nesrečnim žrebetom. Nekega dne je prišel gospodar in jo videl kako se je shujšala in je sklenil, da jo proda, kar je tudi storil. Na ta način je kobilica prišla v tuje roke, kjer je morala veliko delati, kar ji je povzročilo še več trpljenja.

Ta zgodba nas poučuje, da moramo biti v vseh stvareh previdni ter da moramo poslušati stariše, ker oni nas z ljubeznijo poučujejo. Otroška neuhotljivost in trmoglavost pa nam samo škoduje, staršem pa napravi neizmerno žalost. Bodisi pri igrah ali kakem drugem delu, nam oni lahko dajo najboljše navodila, ker oni imajo skušnjo zraven pa nas ljubijo in nam želijo samo dobro. Zato jih moramo poslušati, kar nam bo v veliko korist njim pa v veselje.

Mladinski kotiček

Danilo Gorinšek:

RUDAR

Upal v obraz, v telo je suh,
ki nam vsakdanji koplje kruh,
ponj hodi v črno jamo

Pokriži mati ga, ko v rov gre.
In dokler ga ni domov,
zanj v strahu trepetamo.

A ko iz jame je nazaj,
od sreče jočemo tedaj
— da le očeta imamo!

Učitelj: "Torej, otroci, vi ste že v naprej vedeli, da se bo vaša učiteljica poročila. Kako to?"

Otroci: "Štirinajst dni pred poroko ni v nalogah opazila nobene napake več. Teden pred poroko je sama začela delati napake, a dan pred poroko je rekla žumrovemu Jaku: Dragec moj!"

DELAVEC IN PTICA

Le zapoj mi, ptica mala,
pesem v jutranji pozdrav!
Zgodaj kakor jaz si vstala,
zdaj prepevaš iz višav.

Dan na dan kot jaz se trudiš,
iščeš, letaš vse navzkriž,
da mladiče vedno lačne
v gnezdu svojem preživiš.

Drugim je usoda mila
dala zvrhan koš dobrot,
nama pa je naklonila
kopo lačnih le sirot.

Jožef Mihelčič

Otroška pamet

Micika gleda zjutraj skozi okno
in vzdihne: "Mama, danes ponoči
je moralo biti zelo vroče!" — "Micika, zakaj pa?" — "Le glej, kako je vsa trava potna."

OB GROBU

Iz lin samotne, bele cerkve
zapel je zvon v srebrno noč.
Čez tiho polje v mlado jutro
odromal glas je plaka joč.

Ob grobu revnem dete drobno
na ostrem kamenju kleči,
po blestem licu solza vroča
na grob, na mamico rosi.

Zaman so solze, grenki vzdih,
kot kamen grob je mrtev, tih;
nikdar več mame ne zbudi jo,
zaman je jok, zaman je vzdih...
Olga Kuretova, Zagorje ob Savi.

Sinko sedi na očetovem zemljevidu.
Oče ga ozmerja. Sinko se odreže:
"Oh, očka, pusti me, naj sedim.
Danes je taka vročina, pa sem
sedel na Severno ledeno morje, da
bi se ohladil."

DEČEK IN PTIČ

Deček:
Ptiček, sedaj boš pa moj!

Ptič:
Kaj še! Le malo postoj!

Deček:
To pa ni bilo lepó:

Šel si sedet na drevo.

Ptič:
Ko bi ti krila imel,

tu kakor jaz bi sedel.

Ptiček je skakal in sedal,
deček je čakal in gledal.
Najprej se skoraj je hotel jeziti,
pa je pomislil: "Ej, mora že biti.
Poj in skakljaj ti v drevesnih vrhéh,
jaz pa prepevam in skačem po tleh."

MATI

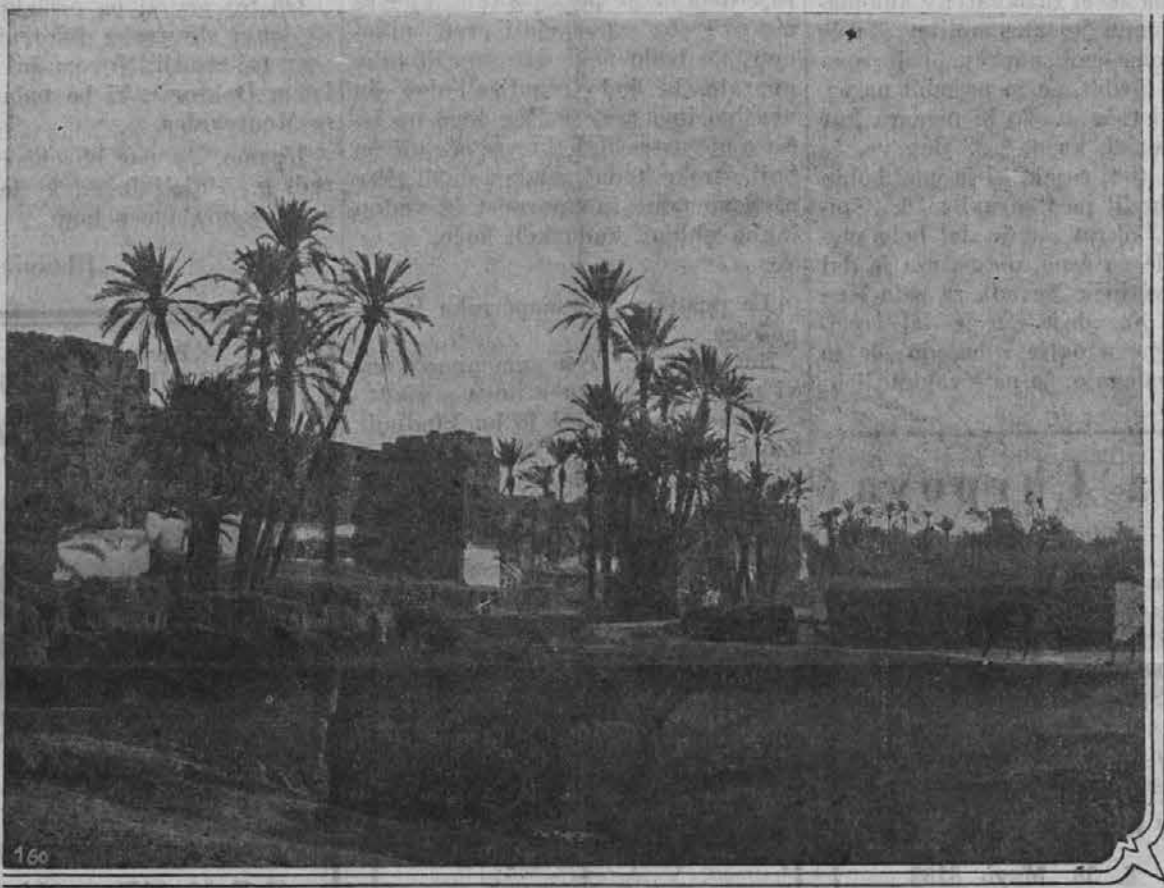
Lepo zveni beseda mati,
če zna otrok jo spoštovati;
če ume nje bolesti
če otrok je dobri in zvesti.

Za tebe le dela mati tvoja
za tebe se muči mati tvoja
dokler ji duh ni strt,
ko ponjo pride smrt.

Branko Slanovic

Kar tako

"Očka, zakaj sta si pa ženin in nevesta pred oltarjem dala roki." —
"O, kar tako! Kakor med boksarji:
ti si tudi podajo pred spopadom roke."



Slika iz Brazila, dežele "večne pomladi"

Rumena ptička v košatem vrhu oljkinega drevesa je bila pustolovka, Katarinina tekmovalka, — tista lepa grofica Pineberg, o kateri pripovedujejo, da ni moškega, ki bi si ga ona ne mogla osvojiti.

Kaj pa orel? — Da, to je bila Katarina, njegova gospodarica!

Če pa bi lepa beneška ptičica še njega, kneza Gregorja Orlova ne bo tako lepo in zapeljivo prepevala — omamila. Njega ne bo prejelja njena krasna pesem! Ne, prej bo ubil ptičico, kakor pa da bi dovolil, da bi se izpolnilo cigankino proročanje. — Orel mu je bil dražji kakor slavec.

Črna Marfa je zopet buljila v svoje karte. Naenkrat se je njen obraz zmračil. Ciganka je dvignila glavo in vprašala Orlova:

— Ali bi radi še to slišali?

— Ali vam pripovedujejo vaše karte še kaj? — vpraša Orlov. — Marfa, govori, pripoveduj dalje, povej mi, kaj me čaka! Slišati hočem resnico, čeprav je strašna in žalostna! Nisem strahopetnež, ne bojim se prihodnosti, mirno bom čakal na udarec usode.

Marfa je držala karte z obema rokama in rekla:

— Poslušajte, kaj vem in kaj bi vam še hotela povedati. Vidim kako ležite pod oljko in jočete. Žalujete radi smrti majhne ptičice, ki je je orel pograbil in odnesel v svoje gnezdo, ki si ga je sezidal v nedostopnem skalovju.

— Vi ne morete nikakor pozabiti prekrasne pesmi. — Toda zastoj ječite in prosite Boga, — majhna ptičica se ne more vrniti več.

— Poslušaj! — nadaljuje ciganka z obžalovanjem, — poslušaj, kako leti orel v sinjih višavah, kako se spušča — sedaj je sedel na vaše prsi, — sedaj vam riže svoje kremplje v sree — s svojim klju-

nom pa vam kljuje oko iz glave...

— ubogi Orlov, orel vas bo pogubil! Te strašne Marfine besede so dolgo zvenele Orlovu v ušesih.

— Da me bo orel pogubil? — carica Katarina ga hoče torej prevrati? Mar mu je ukazala, da bi uničil majhno ptičico samo radi tega, da bi potem tudi njega samega uničila?

Orlova se je lotila strašna jeza, pograbil je karte in jih vrge po tleh.

— Prokleta večša, sleparka! Sedaj vidim, da ni tvoje proročanje vredno niti počenega groša! Vem za svojo bodočnost boljše kakor ti! Pojdi k vragu, čarovnica, — ne potrebujem te več!

Grof Orlov je kakor omamljen odhitel iz hiše, tesneje se je zavil v svoj plašč in se napotil k svoji kočiji.

Ne, ni mogel verjeti tega, kar mu je ciganka proročevala. — Slavček — orel — neumnost, — nezmisel, — čarovnica in sleparija!

Grof Gregor Orlov pa vendar ni mogel na noben način pozabiti Marfinih besed.

Ko se je naslednjega dne utaboril na svoji ladji, ki je že plula po odprtem morju, se je zopet spomnil cigankinega proročanja.

Orel mu bo zaril svoje kremplje v sree, — izkljuval mu bo oči! Mar bo Katarina tako podla, da ga bo tako nesramno prevarala?

Orlov je jel premišljevati. Odšel je v svojo kabino in se ni celih dvajsetsturi ur prikazal na krovu. Moštvo je pripovedovalo da boli admiralova glava.

Polagoma se je znebil svojih žalostnih misli, vendar pa mu je v duši ostalo neko čudno čuvstvo.

Sedaj se je bližal Benetkam. Še samo dobro uro in njegove ladje bodo pristale v luki mesta, ki se ime-

njuje kraljica morja.

Z mrzlično nestrpnostjo je pričakoval prvo srečanje s Katarinino tekmovalko.

Ali je bila zares tako lepa, kakor so mu pripovedovali? Ali bo njena lepota delovala tudi nanj?

Ah, neumnost! — Gregorja Orlova ni tako lahko ujeti v zanko, čeprav je vaba najlepša deklica na svetu! Mar ni spoznal in imenoval svojo najlepšo ženo, ki je kedaj živela — carico Katarino? Ali niso klečale pred njim že najlepše petrograjske dame?

Ne! Zapeljati je mogoče samo mladeniča. Orlov pa se ne boji nobenega takega napada!

Sicer pa so Benetke skrivale mnogo takih lepih žen! Poglejte na primer to lepo rdečelaso deklico, ki je ležala onesveščena na klopi. Orlov si je moral priznati, da bolj dražestnega in lepšega bitja ni še nikdar videl.

Ležala je z zaprtimi očmi in v mo kri obleki, ki se je tesno oprijemala telesa in kazala vso lepoto. Njene majhne prsi so drhte pod mokro obleko.

Ha, Orlov si je priznal, da je ta žena vzbudila v njem občudovanje.

Morda bo govoril z njo. Gotovo ne bo zavrnila ruskega kneza, admiralove mornarice in caričinega miljenca!

Kaj pa njen črnolasi zaročenec? Bah, njega bo podkupil z nekaj zlatniki in gondoliere bo z veseljem sprejel ponudbo!

Orlov je o vseh ljudeh vedno mislil le najslabše. Iz lastne skušnje je vedel, da se je samo redkokdaj varal. Zato ga ni nikdar nobena stvar razočarala. Razočaranja doživljajo samo oni, ki so prepričani, da še živi ljudi, ki so dobri in so njihova čuvstva plemenita.

104. POGlavJE

Na krovu ruske piratne ladje.

Knez Gregor Orlov pozvoni, takoj za tem pa je stopil v njegovo kabino mornar, ki je imel službo.

— Javite mojemu odjutanu, da bi z njim rad govoril! — je zapovedal admiral.

Mornar je odšel iz kabine, nekaj trenutkov pozneje pa je stal pred Orlovom vitez mladenič.

— Gospod admiral, ukazujete? — vpraša mladenič, ki je bil oblečen v rusko gardno uniformo.

— Sedite, moj dragi poročnik! — reče knez Gregor Orlov. Bližamo se kopnemu in radi tega moram govoriti z vami o zelo važnih stvareh.

— Sestaviti morava načrt, kako bi prišla do pustolovke in jo odpeljala.

— Povedal sem vam že, zaradi česa nas je Njeno Velikanstvo carica poslala v Benetke. Zaupal sem vam, da je naša dolžnost, da ujamemo pustolovko, ki je tako predrzna, da se izdaja za hčerko pokojne carice Elizabete. Ta ženska je postala zaveznica Poljakov in hoče s pomočjo Francozov vzeti carici prestol.

— To je norost! — reče mladi poročnik, se nasmehne in se prikloni, ko mu je admiral ponudil dozo s cigaretami.

— Neumnost je, vendar pa je stvar nevarna! — vzdihne Gregor Orlov. — Vidite torej, da ni naša naloga prelahka! Če bi se sleparka nahajala v Rusiji, bi bila stvar lahka. Tedaj bi jo lahko kmalu storili neškodljivo! Sedaj pa ne smemo pozabiti, da se nahajamo na tujih tleh! Republika Benetke pazi strogo in ljubosumno na to, da nihče ne žali njenih pravic.

— Čeprav ta republika ni tako mogočna, da bi se upala odkrito na-

stopiti proti naši državi, mi je carica vendar izrečno naročila, naj se izogibljemo vsakega nepotrebnega hrupa. — Opozorila me je sicer, da lahko uporabim nekaj bomb v službo, da bi se beneške oblasti upirale, boljše pa je seveda, če storimo vsem v največji tajnosti.

— Lahko boste priznali tudi sami, da naša naloga ni lahka. Ne smemo tudi pozabiti, da imamo na razpolago samo pet ladij, Benečani pa so dobri in spretni mornarji! — Preostaja nam torej samo en izhod, to pa je — lokavost!

— Težko mi je, toda vendar sem sklenil, da se bom zamislil v ulogo glavnega junaka in odigral tej ženi komedijo. Približal se ji bom, pretvarjal se in ji pripovedoval, kako neizmerno jo ljubim upam, da se nam bo stvar posrečila!

— Pošiljal ji bom dragocena darila, ker mi je carica dala v to svrhu mnogo denarja, nekega dne pa jo bom povabil na ladjo na kosilo. Kosilo bo združeno z majhnim manevrom na morju, — potem pa se bomo oddaljili od obale, njej pa bom izjavil, da je aretirana!

— Na ta način ne bomo razžalili nevtralnosti. Beneška republika nam ne bo mogla ničesar očitati, mi pa, dragi moj, se bomo zabavali na krovu dokler ne bomo prispeli v Rusijo, kajti, kakor pripovedujejo, je caričina tekmovalka zelo lepa!

— Pot do Kronstadta pa je dolga in dolgočasna! Načrt je izvrsten! — vzdihne mladi poročnik. — Gospod admiral, jaz vas občudujem!

— Oh, ta načrt si je izmislila carica sama! Jaz sem samo orodje v njenih rokah. Vi pa mi boste pri tem pomagali? Potrebujem glasnika, ki mi bo vedno na razpolago, to pa boste vi, mladenič!

(Dalje prihodnjič)